ХУРА БОРООДОШЬЕ ҺААТАНГҮЙ ХУРЯАЛГАЯА ҮДЭР ҺҮНИГҮЙ ЯБУУЛХА

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гараха

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 213 (10274) | 1963 оной сентябриин 8, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

* * *

ХООЛОСШЬЕ ТАРЯА, МОНСОГОРШЬЕ ОРООҺО ГЭЭХЭГҮЙ!

...ка тарян гээшэ үнинһөө хойшо ехээр ...лэгдэдэг, хүн зоной эгээн шухала эдеэ ... арад түмэнэй алтан баялиг гэжэ тоо...ог байһан, мүнөөшье тиигэжэ сэгнэг... Хилээмэнэй зааханшье хухархайе хая...олохогүй юм гэжэ хүнүүд үри бэеэ бага ...арһаань һургадаг байһан ушар ойлго...

...ммунизм байгуулжа байгаа совет арад ... парти, правительствынгаа хүтэлбэри ...һүүлэй жэлнүүдтэ ороохо тарянай ...е хүгжөөхэ, арад зоноо энэ үнэтэ про...р хүсэд хангажа, ниитын адууһа мал...тэөхэ талаар ехэ юумэ хэһэн байна. ...ан манай республика энэ жэлдэ шэ...гээ тарилгые 100 мянга гаран гекта...үргэдхөө. Тиигэжэ Буряад ороной ажал...Эхэ орондоо 8,5 миллион пүүд таряа ту...а гэһэн социалис уялга абаха аргатай ... бшуу.

...нөө республикын колхоз, совхозуудта ... хуряалга, тэрэниие гүрэндэ тушаалга ... дундаа ябажа байнхай. Һүүлэй мэдээ...оооһо тарянай 37 процентнь хадаг... тэрэнэй хахадынь тооной хуряагдажа ... Гүрэнэй амбаарта түрүүшын хоёр ...он пүүд тарян орожо дүүрэхээ бай...

...н мянган колхознигуудай, совхозуудай ...эришэдэй, механизаторнуудай оролдо...жалаар ургуулагдаһан таряагаа бого...ізорто, һайн шанартайгаар хуряажа ...н түлөө хүдөөгэй ажалшад тэмсэнэ. ...ртэ туһалхаяа городуудай, хүдэлмэри... тосхонуудай ажалшад, дунда, дээдэ ...линуудай һурагшад, студентнүүд га...

...ббэшье таряагаа һаланаар, аали ноб... хуряаха, адууһа малда гэшхүүлхэ, ...өө гээлтэ хоролтодо оруулха, хулгай...үулха, тоог дээрэ гутааха баримта...али олон үзэгдэнэ. Дэрээнэй, Хурамхаа...Ториин, Кабанскын совхозуудта, бусад ... ажахынуудта гектар бүхэнэй 2—3 ...р тарян гээгдэнэ гэжэ шалгалта эли... Энэнь гол түлэб далантайгаар, һайса ...лагдаагүй мотовилатай жатка, ком...удаар хадаһан, баалнуудаа хүсэд һай...суглуулжа абаагүй дээрэһээ болоно. ...аргы дээгүүр хаягдаһан баалнууд гэш...э, нилээд ехэ тарян хосорно. Тэрэшэ...дэрөөр хадахада, хоолос олоороо гээг...бшуу.

...хоз, совхозуудта оросһо тарянай тоо ...эл тон муу байһаар. Олон газарта ...ной орошо, гараша тодорхой һайнаар ...доногүй. Энэнь юун дээрэһээ элирнэб ... гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда автома...уудаар асарагдаһан тарянай хэмжүүр ...дээ таарадаггүй: ехэ, бага байдаг. Ав...инануудай кузовые нягтаар заһаагүй ...ээ, брезентэ хушалтагүй ябаһанһаа ехэ ... харгыгаар адхарна. Имагтал ороо...тоо бүридхэлэй һула дээрэһээ тэрэниие ...зайгуул этэгээдүүдэй, хүнгэн олзодо ду...уулай хулгайлха арга олгогдоно.

...анай хадагдаагүй байхада, баал бол...он хойнонь, тэндэ адууһа мал, гахай ...ка гэшхүүлхэ, эдеэлүүлхэ ушар Мухар...эй управлениин «Знамя Ленина» кол... Суулгын совхоздо, Кабанскын управ... ажахынуудта тохёолдоно. Тиигэжэ ...хэ тарян һалана гээшэб?

...н совхозой, мүн бусад зарим ажахы... тоог дээрэ газарта ехээр обоолоотой ...эн оросһон дороһоо ургажа захалаа ...мэдээн ороно. Мүн тарян баалда ... хэбтэхэдээ ургадаг, айрадаг байна ...

...дбэриин управленинүүдэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедүүд, колхоз, совхозуудта эмхидхэгдэһэн хиналтын бүлэгүүд болон постнууд оросһо таряа гээлтэдэ оруулагшадые элирүүлжэ, тэдэндэ яла, зэмэ тохохо талаар ехэ юумэ хэжэ байнхай. Теэд энэ шухала хэрэгые гансахан партийно-гүрэнэй хиналтын органуудта даалгаад байха бэшэ, харин хамтынгаа баялигые бүгэдөөрөө хамгаалха ёһотойбди. «Поли дээрэ хоолосшье, обин дээрэ монсогор оросһошье алдахагүйе оролдо» гэһэн арадай сэсэн үгэнүүд тэндэ хүдэлжэ ябаһан хүнүүдтэ мүнөөдэрэй шанга эрилтэ болохо ушартай.

Оросһо таряа гээлтэ, хоролтодо оруулхагүйн тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Нэн түрүүн хуряалгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ, сэлмэг үдэрнүүдые һамбаашалан, комбайн, жаткануудые хоёр халаанда бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ шухала.

Хоёрдохёор, таряа хададаг, хуряадаг машинанууд хоолосшье оросһо гээхэгүйгээр һайса тааруулагдаһан байха зэргэтэй. Колхоз, совхозуудай бригадирнууд, агрономууд, комбайнернууд болон машинистнуудай хүдэлмэриин шанарые саг үргэлжэ хинан шалгажа байха уялгатай. Тиихэдээ таряа машинаар гэшхүүлхэгүй, далан үлөөлгэхэгүй, дутуу сохигдоһон таряа һолоомоноор гаргуулхагүй болоно. Хуряагдаһан поли эрхэбэшэ тусхай комиссяар шалгагдан абтаха, хэрбээ тэндэ хоолосуудай гээгдэһэн байбал, илангаяа бороогой һүүлээр газарта няалдашаһан баалнуудые хуряахада үлэһэн хоолосуудые тракторай болон морин тармуураар тармажа абаха, һургуулиин һурагшадые эмхидхэжэ, гээгдэһэн хоолосуудые түүлгэхэ эрилтэ табигдана. Оросһо суглуулжа ябаха хайрсаг комбайн, жатка бүхэндэ үлгэгдэһэн байха зэргэтэй.

Гурбадахяар, ургажа байһан, хадагдаад баал болоһон гү, али хуряагдажа дүүрээд, тусхай комиссяар шалгагдаагүй байһан поли дээрэ адууһа мал оруулжа болохогүй. Хиналтын бүлэгүүд болон постнууд, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, депутадууд таряае малаар гэшхүүлхэ ябадалтай эрид тэмсэхэ, зэмэтэ хүнүүдые хуулиин ёһоор хэһээхэ зэргэтэй.

Дүрбэдэхеэр, оросһо зөөдэг автомашинануудай кузовуудые нарин нягтаар шалгажа, нэгэшье оросһоной гээгдэхэ нүхэгүйгөөр заһабарилха шухала. Үндэр болгогдоогүй кузовтай автомашинада оросһо үлүүсэ ашажа, муухай харгыгаар салгидуулан гээхэ ябадалтай эрид тэмсэхэ.

Табадахяар, оросһоной тоо бүридхэлые нарин нягтаар табижа, тэрэниие харуулгүйгөөр орхихогүй, хулгайшадта абаха арга олгохогүй. Тоог дээрэ ороһон таряае удаан хэбтүүлэнгүй, тэрэ доронь сэбэрлэжэ, хатаажа, гүрэндэ тушааха, үрэһэнэй таряае амбаарта оруулха хэмжээ абаха шухала. Таряа гутааха, ургуулха, шубуу шонхорто зоргоорнь эдюулхэ ябадалтай эрид тэмсэжэ, хүнүүдые дааһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандахаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй.

Оросһо тарян — Эхэ оронойманай баялиг. Тиимэһээ тэрэниие нюдэнэй сэсэгы мэтээр хаража ябаха гээшэ коммунист, комсомолец бүхэнэй, үнэн сэхэ совет хүн бүхэнэй нангин уялга мүн.

Үйлэдбэриин управленинүүд, хүдөөгэй үйлэдбэриин партийна комитедүүд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, тэндэхи партийна организацинууд оросһо таряа гээлтэ, хоролтогүйгөөр хуряажа, Эхэ оронойнгоо үмэнэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ, ажахынуудаа үрэһэ хүрэнгөөр хүсэд хангаха талаар онсо харюусалгатай.

УПРАВЛЕНИ СООГОО ТҮРҮҮЛЭН

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин колхоз, совхозуудай ажалшад ургаса хуряалгын хүдэлмэри түргөөр үнгэргэжэ, гүрэндэ оросһо таряа тушааха уялгаяа дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, габшагайгаар ажаллажа байнхай. Управлениин түрүү ажахынууд уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Калининай нэрэмжэтэ колхоз управлени соогоо түрүүлэн гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө дүүргээ. Энэ ажахынхид гүрэнэй амбаарта 6 мянган пүүд шэниисэ тушааба. Колхоз мянгаад гектар шэниисэ, горох, хара тарян хуряагаад байна.

Колхозой механизаторнууд Михаил Яковлев, Константин Саловаров, Николай Степаненко, Константин Луценко болон бусад таряа хуряалгын үедэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даабари ходо үлүүлэн, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

«Гигант» колхозой колхознигууд гүрэндөө 18 мянган пүүдһээ үлүүлэн оросһо худалдаа. Таряа зөөдэг ашаанай машинануудай жолоошод Анатолий Матвеев Александр Пестерев хоёр һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр үдэр бүрэ хэдэ-хэдэн эрьесэ таряа тушаадаг пунктда хэдэг.

Таряа хуряалгын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар энэ ажахынхид түрүүшын амжалта туйлаа. Колхозой 1200 га талмай дээрэхи оросһо тарян хуряагдаа. Тиихэдэ схэнхинь амяарлан хуряагдаһан байха юм. Мүн ургаса хуряалга дээрэ бусад шэнэ олон арганууд хэрэглэгдэнэ.

Механизаторнууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Хадагдаһан таряа суглуулалга дээрэ хүдэлдэг комбайнернууд Михаил Леонов, Александр Бахманов гэгшэд үдэрэйнгөө даабариие 1,5—2 дахин дүүргэнэ. Тэрэшэлэн Т. Трофимов, А. Бурлаков, Т. Маслов гэгшэд түрүүшүүлһээ дутуугүй һайнаар ажаллана. Таряа хуряалгын түрүүшүүл Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнэ.

Калининай нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудай гэшүүд гүрэндэ оросһо таряа худалдаха талаар абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байнхай.

Б. Зонхоев.

Нэгэл хүсэл, зорилготойгоор...

Үдын эдеэнэй забһарта механизаторнууд трактор, комбайнуудаа тоһодоно, холын аянда түхеэрһэндэл бэлдэнэ. Энэньшье ойлгосотой бэзэ даа. Мүнөө таряашадай баян ургасаяа гээлтэ хороолтодо оруулангүй, тон богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар хуряажа абаха халуун хаһа, харюусалгатай үень ябажа байна бшуу.

Мүнөө залуу тракторист Николай Ринчинов гарайнгаа часы хараха зуураа, ехэл яараһан түхэлтэй:

—Байза, үглөөнэй хэды гектар хадаба ха бибди?—гээд, комбайнер Максим Бадмацыреновтэ хандахалаарнь, тоо бүридхэгшэ Василий Молонов тодожо абаһаар:

—Ехээр һонирхоболтнай хүн бүхэнэйхиие тус тустань хэлэхэдэшье болоно,—гэһээр, блокнодоо гаргажа:

—Лубсанов Цыден-Дамба 15 гектар, Минаев Геннадий—14, Дабаев Пурбо—12, Бадмацыренов Максим 14 гектар хуряаба.

Механизаторнууд халаанайнгаа нормо оройдоо 7—8 часай туршада дүүргэһэндөө юм гү, али урагшатай ажалаараа урмашаһандаа гү, баяртайнууд өөһэд хоорондоо миһэрэлдэн байбад.

Комбайнер Цыден-Дамба Лубсанов нам аад, бүдүүн хоолойгоор:

—Нүхэд... аа! Энэ полиёо дууһажал үзэбэ аабзабди. Балайшье ехэ үлөөгүй, 80-һаа наагуур үлөө ха,—гээд, Бэрхээн арын шэниисын поли руу шэртэн хараад, комбайнаа хүнхинүүлэн, байраһаань хүдэлгэбэ. Мэнэ һая энэ аха заха нүхэрэйнгөө найдамтай хандалгые зүбшөөһэн залуу комбайнернууд мантан томо машинануудаа хойноһоонь залабад.

Олон жэлдэ олоһон онол аргаар, дүй дүршэлөөр баян комбайнер Цыден-Дамба Лубсанов бусад залуу нүхэдтөө һургаал даабари үгэжэ ябахаһаа гадна, ажалай жэшээ харуулна. «СК-3» комбайнаар 10 гектар хадаха нормын орондо 25—30 гектарта хүргэнэ. Тиигэжэ табан үдэрэй туршада 130 га хадажа, колхоз соогоо түрүү һуурида гаранхай.

Энэ хабар Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид таряалангайнгаа талмай 2000-аад гектараар үргэдхөө бэлэй. Тиигэжэ һайн элдэгдэһэн 6200 гектарта оросһо таряа, тэрэ тоодо 4 мянгаад гектар шэниисэ богонихон болзор соо таряа һэн. Мүнөө Загастайн таряашадай оролдосотой ажалайнь аша үрэ харагдаа бшуу.

Колхозой гэшүүд хамта дээрээ 46000 центнер таряа хуряажа, Эхэ орондоо 13600 центнер шанар һайнтай оросһо тушааха юм. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула тэдэнэр баян ургасаяа 20 үдэрэй туршада хуряажа, сүм дүүргэхээр шармайн оронхой.

—Бригадымнай комбайнернууд таряагаа сэбэрээр, нэгэшье залаа гээнгүй хуряаха гэжэ оролдоно. Илангаяа комбайнһаа гараһан һолоомо хойно хойноһоонь нэгэ зүг руу жэрылгэн хаядаг гуримтай. Тиихэдэ хожомоймнай ажал бэлэн байха болоно. Хайша хэрэгээр эндэ тэндэ хаягдаһан һолоомын бухалнуудые суглуулгада ехэ хүсэншье, ехэ сагшье ошодог. Харин нэгэ жэгдээр хаягдаһан һолоомо газарайнгаа захада һүрилхэдэ, ажалнай нилээд хүнгэржэ үгэхэ болоно. Манай колхоз энэ жэлдэ 3500 гектар намарай паар хахалха юм. Бидэшье 600 гектар паар хахалха түсэбтэйбди. Эдэ бүгэдые бэелүүлхын тула хуряагдаһан полинуудаа саг дээрэнь сэбэрлэхые оролдонобди,—гэжэ 3-дахи бригадын тракторна бригадын бригадир Дмитрий Байдаев хөөрэнэ.

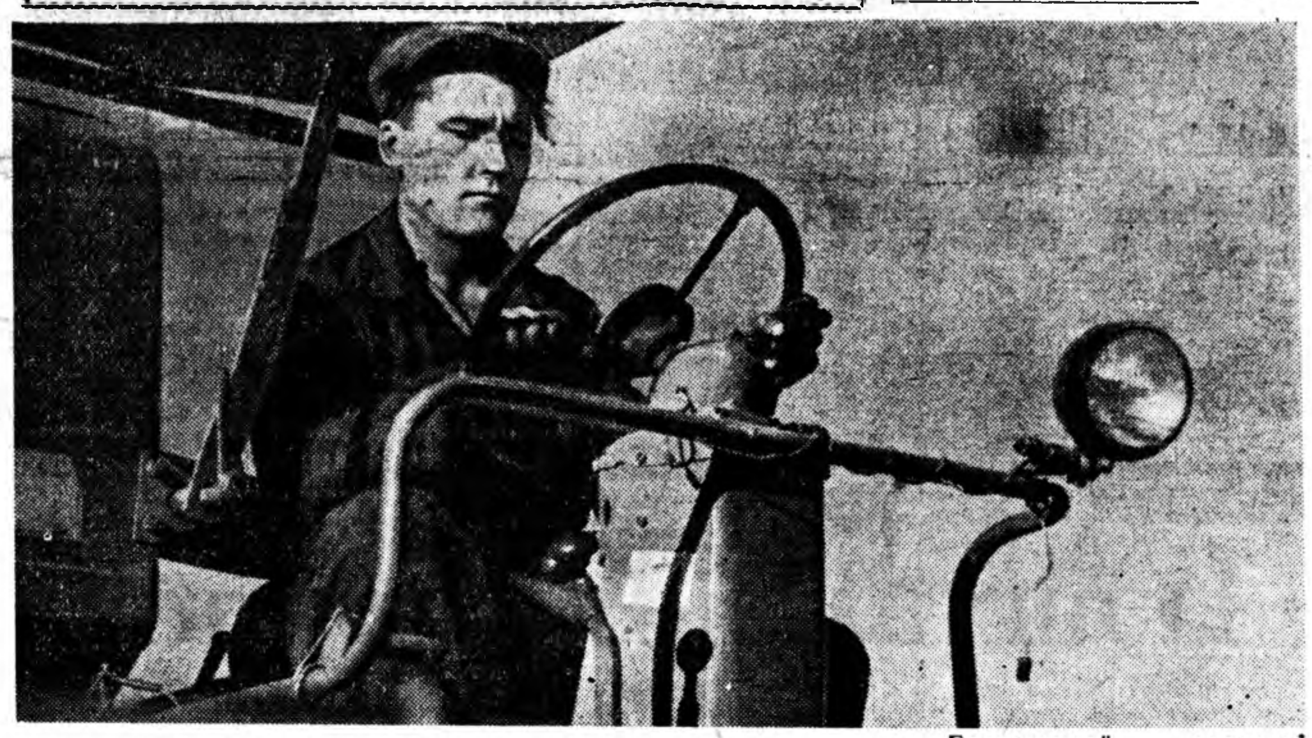
Баян ургасаяа богонихон болзор соо хуряажа абаха хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд ехэ анхарал хандуулна. Тиигэжэ комбайнернуудай, бригадануудай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөнэй дүн 5 хоног бүри гаргагдажа байдаг. Илаһан бригада, комбайнернуудта шан барюулагдана. Таряа хуряалгада илажа гараһан хүнүүд «1963 оной колхозой эрхим комбайнер» гэһэн үндэр нэрэдэ, үнэтэ шанда хүртэхэ юм.

Иигэжэ Бургаастайн (3-дахи бригада) механизаторнууд таряа хуряалга, гүрэндөө тушаалгаар колхоз соогоо түрүү һуурида ябана. Механизаторнуудай үдэр, һүниие илгаруулангүй ажаллаһанай ашаар тус бригада 2000 центнер эрхим шанартай таряа гүрэндөө худалдаад байнхай.

Иигэжэ нэгэл хүсэлтэйгөөр, эмхи гуримтайгаар ажаллан, баян ургасаяа богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар хуряажа абаха байһандаа тэдэнэр найдана.

Сэлэнгэ.

В. Будажапов.

Баргажанай совхозой комбайнер В. Н. Новиков үдэртөө 30 гектар таряа хадана.

Зураг дээрэ: В. Н. Новиков.

А. Мантаевай фото.

* *

...ССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

1963 оной сентябриин 8 — № 206 — Москва город

...солдадууд болон матросууд, сержантнууд бо...шинанууд!

...офицернүүд, генералнууд, адмиралнууд!

...танкова промышленностиин хүдэлмэришэд, ...нүүд болон техникүүд!

...арад, тэрэнэй гайхамшагта Зэбсэгтэ Хүсэнүүд ... танкистнуудай үдэрые һайндэрлэнэ.

...эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүү...игжоод байһан, политическэ, ажалай ехэ дэб... оршон байдалда Советскэ Союзай арадууд мү...дэ энэ һайндэрые тэмдэглэнэ. Совет хүнүүд ... түрэл Коммунис партиие тойрон нягтаар ..., КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэри... бэелүүлхын түлөө баатарлигаар ажаллажа, до...лэй табадахи жэлэй түсэбые амжалтатайгаар ..., манай агууехэ Эхэ ороной алдар солые, хүсэ ... арьбадхан, коммунизмын илан мандаха үеые ...лнэ.

... гүрэн эб найрамдал хамгаалхын, бэхижүүл...ийн байлдаае сарахын, бүгэдөөрөө, хүсэдөөр буу ... хуряахын түлөө сэхэ шууд тэмсэнэ. Агаарта, ...ик дайдада, уһан доро ядерна зэбсэг туршал...ихо тухай Москвада баталагдаһан хэлсээн ха...ветскэ правительствын сэхэ шууд бэелүүлдэг ...амдалда дуратай политикын шэнэ илалта, эб ...алай түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй айхабтар ...алта болоно.

... хүнүүдэй амгалан ёһоной зохёон байгуулхы ... манай гайхамшагта Зэбсэгтэ Хүсэнүүд най...тар хамгаална.

Дайшалхы шадабарияа, политическэ эрдэмээ нарижуулан һайжаруулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха, шэнэ техникые, мүнөөнэй үе сагай дайн байлдаа хэхэ мэргэжэл сэхэ шууд шудалха, тон һэргылэмжэтэй байха, ямаршье эзэрхэг түримхэйшүүлдэ хэдыдэшье шанга харюу үгэхөөр бэлэн байха гээшэ совет сэрэгшэдэй нангин уялгань болоно.

Бүгэдэ арадай һайндэртэй—танкистнуудай үдэртэй дашарамдуулан, таанадые амаршалнаб. Дайшалхы, политическэ бэлэдхэлдээ, сэрэгэй журамые бэхижүүлхэ, часть болон соединенинүүдэй дайшалхы ёһоор бэлэн байлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ танкова сэрэгшэдэй саашадаа амжалтануудые туйлахые хүсэнэб.

Тон һайн бронетанкова техникэ бии болголгодо шэнэ амжалтануудые туйлахыень танкова промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэнэб.

Танкистнуудай һайндэртэй дашарамдуулан, ЗАХИРНАБ:

1963 оной сентябриин 8-да, мүнөөдэр манай Эхэ ороной ниислэл Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, герой-городуудта артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгэхэ.

Коммунизм байгуулагша агууехэ совет арад мандаха болтогой!

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд, тэрэнэй алдарта танкова сэрэгүүд мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулан эмхидхэгшэ Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Совет космонавтнууд Болгариин элшэн сайдтай уулзаба

МОСКВА, сентябриин 6. (ТАСС). Совет лётчик-космонавтнууд Валерий Быковский, Валентина Терешкова мүнөөдэр Болгариһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Любен Н. Герасимовтай уулзаба. В. Быковский В. Терешкова хоёрой Болгариин Арадай Республика ошохоо байһантай дашарамдуулан, замбуулин дайдын баатарнуудтай болгар нүхэд хани ёһоор иигэжэ уулзаһан байна.

Элшэн сайд Л. Герасимов совет космонавтнуудые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, таанадые болгар арад айхабтар баяртайгаар хүлеэжэ байна гээд мэдүүлбэ.

Америкын буу зэбсэгые хуули бусаар Лаос абаашалгые болюулха

МОСКВА, сентябриин 6, (ТАСС). Лаосой асуудал тухай Женевын хэлсээнэй түрүүлэгшэнэрэй США-гай правительствада, Лаосой коалиционно правительствада, ажаглан хараха, хинаха уласхоорондын комиссиин түрүүлэгшэдэ зорюулагдаһан бэшэгэй совет проектые СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын зүгһөө Москвада байдаг Великобританиин элшэн сайд г-н Тревельянда барюулагдаба.

Лаосой коалиционно правительствын премьер-министрэй орлогшо, Нео Лао Хак Сат гэдэгэй түрүүлэгшэ хаан изагуурта Суфанувонгын мэдээсэһээр, Америкын Холбоото Штадууд Женевын хэлсээнүүдые тоонгүйгөөр, генерал Носованай бүлэглэлдэ «Т-28» түхэлэй сэрэгэй 14 самолёдуудые, сэрэгэй хэрэгсэлнүүдтэйгээр үгэһэн байна гээд бэшэгэйнь совет проект соо заагдана. Лаосой асуудалые зүбшэхэ Женевын хэлсээнэй түрүүлэгшэнэртэ зорюулһан бэшэг соогоо хаан изагуурта Суфанувонг иигэжэ тэмдэглэбэ. Носованай бүлэглэлдэ дамжуулагдаһан эдэ самолёдуудынь үгтэһэн сэрэгэй зэбсэгэй нэгэ хубинь болоно. Иигэжэ хуули бусаар Лаос тээшэ буу зэбсэг США-гай эльгээхэ ябадал Лаосой дотоодын хэрэгүүдтэ сэхэ хамааралга гээшэ. Тиигэжэ эдэ аашануудынь орон доторхи байдалые улам бэрхэшээлтэй болгоно.

Женевын хэлсээнэй ёһоор, Лаосай хэрэгые шиидхэхэ уласхоорондын комиссиин энэ хуули бусаар Лаосто Америкын сэрэгэй самолёдуудые абаашаха ябадалые шалгахыень дурадхаха байгаа гээд бэшэгэйнь совет проект соо хэлэгдэнхэй.

Түрүүлэгшэнэрэй бэшэгэй совет проектые өөрынгөө правительствада дары дамжуулхаб гээд Великобританиин элшэн сайд мэдүүлбэ.

1100 га намарай паар хахалагдаа

ТҮНХЭН. (Телефоноор абтаба). Колхозой отделенинүүдтэ оросһо тарянай ургаса хуряалгын яһала эмхитэй һайнаар эхилээд, муу бэшээр ябажа байтар, һүүлэй 4—5 сүүдхэ соо таһалгаряагүй хура бороо адхаржа, ажалыень зарим тэды һаатуулба.

Үсөөхэн үдэр соо 590 га тарян амяарлан хадагдажа, 350 гектарынь суглуулагдажа сохигдоо. Мүн 400 центнер тарян гүрэндэ худалдагдаба.

Теэд сагай уларилай иимэ бэрхэтэй байдал гансахан мүнөө эндэмнай тохёолдоо бэшэ, хаа хаанагүй ходол үзэгдэжэ байдаг ха юм. Тиимэһээ артелиин механизаторнууд хура бороо оробо гээд, гараа барьяад һуунагүй. Эдэ үдэрнүүдтэ тракторнуудаа дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэжэ, намарай эртын паар ехээр хахалхые оролдоно, силос дараласана.

Отделенинүүдтэ силосэй ургамал сабшалга, таряа хадалга, хуряалгада хүдэлжэ байһан 20 трактор һүниндөө паар хахална. Силосэй ургамалнуудые хуряажа абамсаарнь тэндэ трактор ороод, намарай эртын паар хахалжа эхилээд, богонихон болзор соо 1100 гаран гектар намарай эртын паар хахалагдаад байна. Илангаяа Түнхэнэй отделениин механизаторнууд (эрхилэгшэ С. Байбородин, агроном Б. Асенков) намарай паар ехээр хахалаа.

Колхозой правлени, партком энэ хүдэлмэриин алишье талаараа айхабтар ехэ харюусалгатай байһаниие хараада абана. Мүнөө трактористнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, намарай паар ехээр, һайн шанартайгаар хахалһанайнь түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэн, мүнгэн шан барюулагдахаар тогтоогдонхой. Тиимэһээ тэдэнэр плугайнгаа анзаһанай урда хутага тодхожо, хойноһоонь борной шагтагалаад, хахалһан газарайнгаа хүрьһэ һайнаар жэгдэлнэ, зөөлэрүүлнэ. Трактористнар Г. Леонтьев, С. Александров, В. Сороковиков болон бусад «ДТ-54» тракторaар халаан соо тус тустаа 8—9, зариманда 10 га хүрэтэр намарай паар хахалдаг.

Колхозойхид сентябриин 15 болотор 5000 гектар намарай паар хахалжа бэлдэхын түлөө мүрысэн ажаллажа байна. Энэнь ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса абаха үндэһэ һуури болохо үгэхэл. Яахадааб гэхэдэ, нёдондо намартаа һайн шанартай паар ехээр хахалжа бэлдэһэнэй ашаар сагай уларилай таарамжагүй байбашье, оросһо тарянай муу бэшэ ургаса хуряагаабди.

Тиимэһээ намарай паарай «амта таниһан» таряашаднай зориһондоо хүрэжэ, ерэхэ жэлдэшье тарянай элбэг ехэ ургаса абаха байһаниинь найдамтай.

Г. Тугарин,
«Сибиряк» колхозой парткомой секретарь.

Советскэ Союз Афганистада туһална

...КВА, сентябриин 5. (ТАСС). ... түхеэрэлгэ бариха талаар ...э Союзай Афганистанда тех...э туһаламжа хүргэхэ тухай ... мүнөөдэр эндэ баталагдаба. ... хүсые амгалан ёһоор хэрэг...алда хабаатай афганска ...алтдые бэлдэлгэдэ Советскэ ...и лэ туһалха болоо.

... хэлсээн хадаа гайхамшагта ушар болоно. Советскэ Союзай Афганистанда хододоо һайн һайханаар хандадагай жэшээнь мүн гэжэ афганска делегациин толгойлогшо профессор Абдулла Какар тэмдэглэбэ. Энэ хэлсээн манай гүрэнүүдэй хоорондохи хани ёһоной харилсаануудай шэнэ хуудаһа нээжэ үгэнэ гээд тон этигэлтэйгээр мэдүүлхэ байнаб гэжэ проф. Какар үргэлжэлүүлбэ.

Афганистанда шэнэ үе саг, атомай хүсые амгалан ёһоор хэрэглэхэ үе саг нээгдэхэнь. Энэ хэлсээе амжалтатайгаар бэелүүлжэ, Афганистан СССР хоёрой хоорондохи заншалта ёһоной хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ хубита оруулагдаха.

Хяагтынхидай үүсхэлые дэмжэлсэн

Намарай тунга бэлшээридэ

Зэдын «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Бата Лубсанович Мурхоновтой мал бэлшээн таргалуулха, гүрэндэ мяха худалдаха асуудалнуудаар үнихэн хөөрэлдөө һэмди. Колхозойнгоо малшадай ажал хүдэлмэри тухай хүхюутэйгээр, түрүүшүүлэйнгээ нэрэ алдарые хэлэжэ байгаад зугаалха зуураа, «Та Сагаалиин Хүнды гэжэ газарта ошожо, Гомбо-Доржо Дымчикович Балдановтай уулзыт. Энэмнай колхозой эрхим малшадай нэгэн юм. Үглөө эртүүр гү, али үдэшын харанхыданье ошоо һаатнай, нүхэр Балданов ажаллажал байха. Ажалгүй байжа юрэдөө шададаггүй хүн юм» гэжэ хэлээ һэн.

Үглөөгүүр, үүрэй гэгээржэ байхада, Сагаалиин Хүндыдэ хүрэжэ ерэбэбди. Нүхэр Балданов һалхитайшаг хүйтэн байгаашье һаань, хашаагай үүдэ нээжэ, малаа бэлшээридэнь гаргахая байба. Тэрэниие харамсаараа колхозой түрүүлэгшын хөөрөөшэ һанагдаадхиба. Гомбо-Доржо Дымчиковичтэй хөөрэлдэхэ гэхэдэмнай, тэрэ «Хүлеэгты, эхилһэн хэрэгээ хүсэндэнь хүргэһүүб» гэжэ түргэхэн хэлээд, малаа бэлшээри тээшэнь туунa. Энэ хүмнай минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэдэг юм гэжэ бидэншье ойлгобобди.

Уданшьегүй, малаа бэлшээридэнь гаргаад, Гомбо-Доржо Дымчикович бидэнэй хажууда ерэбэ.

— Мал адуулагша хадаа гүрэн түрын шухала хэрэг дүүргэнэ гээшэ. Муугаар малаа харууһалаад байгаа һаамнай, колхознай мяха багаар абажа, гүрэндөө багаар худалдаха болоно,—гээд нүхэр Балданов һануулна.

Һанаад үзыт. Ямар гүнзэгы удхатай үгэнүүд гээшэб!

Гомбо-Доржо Дымчикович Борьёо нютагта түрэһэн, 50 гаран наһатай хүн. Гушаад шахуу жэлдэ мал ажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Һүүлэй арбаад жэл соо залуу мал бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдтэ ажаллажа байнхай. Энэ үе соо хура бороотой, һалхи шуургатай хэды олон үдэрнүүд тохёолдоо гээшэб. Үбэлэй хүйтэндэшье, зунай аагма халуундашье, хабарай хажар һалхиндашье нүхэр Балданов даажа абаһан малаа һайнаар бэлшээжэ таргалуулаад, гүрэндөө мяха ехээр худалдаха гэжэ оролдоно.

—Мал бэлшээн таргалуулха гээшэ ехэ удха шанартай хэрэг, Энэниие зүбөөр эмхидхээ һаа, колхознай гурбан шухала зорилго бэелүүлхэ болоно,—гээд Гомбо-Доржо Дымчикович хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

Нэгэдэхеэр, хэрбээ малай бэлшээри зүбөөр эмхидхэжэ, шэгнүүрыень ехээр нэмээгээ һаамнай, колхоз гүрэндөө мяха ехээр худалдажа, олзо доходынь дээшэлхэ зэргэтэй.

Хоёрдохёор, адууһа малай толгой бүриин шэгнүүрэй ехэ байгаа һаа, гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө үсөөн тоотой малаар дүүргэхэ болонобди. Тиихэдээ малнай «арьбалагдажа», тоо толгойнь түргөөр олошорхо ёһотой.

Гурбадахяар, малнай һайн хүшэ шадалтай байгаа һаа, үбэлэй үедэ үбһэ тэжээл багаар гаргашалагдаха, гарза багатайгаар ондо орохо зэргэтэй.

Иигээд байхадаа, нүхэр Балдановые гүрэн түрын ехэ удха шанартай хэрэг дүүргэжэ байһан, ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандадаг хүн гэжэ хэн хэлэхэгүйб?!

Гомбо-Доржо Дымчикович малайнгаа бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, малай шэгнүүрыень ехээр нэмээхын түлөө үдэр бүри оролдожо байдаг. Бэлшээринэ хирэ-хирэ болоод лэ һэлгэдэг. Юундэб гэхэдэ, хэдэн үдэр малаа нэгэ газар бэлшээхэдэ, тэдэнэр дадажа, ногоогоо дурагүйгөөр эдидэг бшуу. Үдэр бүри малаа 18—19 час соо бэлшээдэг, гурба дахин уһалдаг юм.

Үнгэрһэн хабар 123 эрэ буруу тушаажа абаһан байгаа. Тэрэ үедэ малынь жэжэ, хүшэ шадалаар муухан байгаа һэн. Тиигэбэшье зунай һаранuудта харууһалдаг малнуудайнгаа шэгнүүрые үдэр бүри 900 граммһаа бага бэшээр дээшэлүүлжэ шадахаб гэжэ колхозой правлени, партийна комитедтэ мэдүүлээ бэлэй.

Хэнэйшье мэдэһээр май, июнь һаранууд хүйтэншэг, ногоо багатай байгаа. Тиимэһээ мал адуулагшад ажалаа бүри һайнаар эмхидхээд, бүхы хүсэ шадалаараа ажаллаа. Тэрэнэйнь ашэ үрэ уданшьегүй элирээ. Июль һарада Гомбо-Доржын харууһалжа байһан малнуудай толгой бүриин шэгнүүр сүүдхэдээ 710, августда — 950 граммаар нэмэһэн байгаа. Иигэжэ Гомбо-Доржо Дымчикович хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ. Энэ нүхэрнай малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые октябрь—ноябрь болотор 300 килограммһаа бага бэшэ болгожо, гүрэндөө тушааха зорилготой. Һанаһан, зориһоноо бэелүүлхын түлөө үнэн зүрхөөһөө оролдоно.

— Сентябрь гаража, һэрюун болобо. Малаа таряанай узуурта бэлшээнэбди. Тиимэһээ малай эгээл таргалха саг ерээ. Энэ һара соо толгой бүриинь шэгнүүрые 1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхэб,— гэжэ нүхэр Балданов мэдүүлнэ.

Тэрэ үдэртөө колхозой хонишон Дугар Доржиевич Эрдынеевтэй уулзабабди. Энэмнай баһал мал ажал дээрэ үнинэй ябажа, дүршэлтэй болоһон хонишон юм. Хабартаа нүхэр Эрдынеев 720 толгой хонидые тушаажа абаад, июль болотор тус бүриинь шэгнүүрые 48 кг болгохоор шиидэһэн байгаа. Отарын бүхы хонид июниин хуушаар гүрэндэ тушаагдаһан юм. Тэрэнэй 300 толгойнь тарганаар худалдагдаа, толгой бүриинь шэгнүүр 50,3 килограмм болоһон байна. Колхозой һайндэртэй дашарамдуулан, ажалдаа амжалта туйлаһанайнь түлөө нэмэлтэ түлбэри болгон 150 түхэриг шан түрүү хонишондо барюулагдаа һэн. Мүнөө шэнэ отара даажа абаад, ажаллажа байнхай.

Колхозой малшад Будаев, Цыбикжапов, Ринчинов болон бусад ажал хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө хандан, амжалта туйлана. Тиигэһэнэй үндэһөөр «Коммунизм» колхоз гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Колхозой зоотехнигүүд бэлшээридэ табигдаһан малнуудаа һара бүри шэгнэжэ байдаг. Июнь һара соо бэлшээн таргалуулагдаха малнуудай шэгнүүр 66,9, июльдэ—128,4 центнерээр нэмэһэн байна. Хэрбээ бэлшээридэ табигдаһан малай толгой бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 173 килограмм байгаа һаа, июнь—июль һаранuудта малаа һайнаар таргалуулһанай ашаар колхоз 112 толгой эбэртэ бодо мал алмаха зэргэтэй. Энэмнай нэгэ .гүүртэ болоно гээшэ!

Колхозой правлени болон партийна комитет адууһа малаа бэлшээн таргалуулха хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа табидаг. Малшадай байдал улам һайжаруулха, ажалайнь түлөөһэ гуримшуулха асуудалнууд правлениин, парткомой заседани дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг юм. Жэшээнь, мал адуулагшад малайнгаа шэгнүүрые 1 центнерээр нэмээгээ һаа,—8 түхэриг, дундаһаа дээшэ хүсэ шадалтайгаар тушаагдаһан хониной толгой бүриин түлөө 50 мүнгэ абахаар хараалагдаһан байха.

Энэ колхозойхид байгша оной хоёрдохи хахадта гүрэндөө 3640 центнер мяха худалдаха уялгатай юм. Август һарада 1650 хони тушаажа, 720 центнер мяха худалдаа. Мүнөө 245 толгой эбэртэ бодо мал, 3500 хонин бэлшээн таргалуулагдажа байнхай. Эбэртэ бодо мал толгой бүриин 300 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр тушаагдахаар хараалагдана.

Мүнөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд намар, үбэлэй үедэ адуу малаа бэлшээн, шахан таргалуулха асуудалаар КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол бэелүүлхын түлөө дэлгэрэнгы хэмжээ ябуулгануудые хараалжа байна.

Г. Субботин,
манай тусхай корр.

„Коммунизм" колхоз малаа шахажа таргалуулна. Сүүдхэ соо малайнь шэгнүүр 900 грамм нэмэнэ. Гүрэндэ 50 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй хонин тушаагдана.

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхоз ой һаалишад һү, тоһо ехээр абахая оролдоно. Зураг дээрэ: колхозой түрүү һаалишад Галина Бадмаева, Бимба Бадмаева хоёр үдын һаалиин үедэ.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

Россин 30 миллиардда манай хубита

1200 центнер омоли

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ зоригжоһон загаһашад энэ жэлэй хабар-зунай загаһа барилгые хараалагдаһан сагһаань холо урид дүүргэээд, түсэбһөө гадуур ехэ продукци Эхэ орондоо тушааха уялгаяа хэрэг дээрэнь дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Кабанскын Карл Марксын нэрэмжэтэ загаһа барилгын колхозойхид хүдэлмэрээ зүбөөр эмхидхэжэ, хабар-зунай үедэ ажалдаа амжалта туйлаба.

Байгаалиин ямаршье сагта, хура бороотой, һалхи шуургатайшье үедэ тэдэнэр ажалдаа гаража, ехэ олзотойгоор гэртээ бусана. Загаһа баригшадай олон бригаданууд хараалагдаһан болзорһоо холо урид сезонойнгоо 110—140 процентдэ... Тус бүридөө 110 цент... гаһа тушаахын оро... һаа 142 центнер хүр... шааһан байна.

Залуу бригадир А. ... роповой хүтэлбэрилдэ... баригшадай бригада ... мүрысөөндэ эрхимлэж... танһаа түрүүлэн аба... гаяа хэрэг дээрэнь б... Гүрэнэй загаһа ту... пунктнуудта 635 цен... шааха даабаритай ту... дынхид түсэбһөө гаду... һан уялгаяа дүүргэһэ... гаа мэдүүлээ. Нүх... Антроповой, Б. Д. Фе... А. А. Романовай, С. ... линай, А. П. Песелено... даг бригаданууд онсо... раа.

А. Бусур...

Абаһан уялгаяа шэнэлбэ

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбһөө гадуур 30 миллиард түхэригэй продукци Эхэ орондоо бэлэглэхэ гэһэн Россин Федерациин хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, долоон жэлэй табадахи жэлэй туршада 200 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур гаргаха гэһэн уялга абаһан юм. Харин һаяхан тэдэнэр абаһан уялгаяа шэнэлжэ, Агуу ехэ Октябриин 46 жэлэй ойн хүндэлэлдэ 300 мянган түхэригэй продукци жэлэй даабариһаа гадуур үйлэдбэрилхэ байһанаа мэдүүлбэ.

Эмхидхэлэй -техническэ хэмжээ ябуулга бэелүүлһэнэй, үйлэдбэриингөө доторой арга боломжо зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар заводой коллектив хэлэһэн үгэдөө хүрэхөөр ажаллана. Хүдэлмэришэн бүхэн долоон жэлэй түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдэхэ продукциин тоодо өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулха гэжэ зоригжонхой. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ.

Һайн дуранай ниитын организацинууд, саг үргэлжын үйлэдбэриин суглаанууд, экономическа шэнжэлгэ хэхэ бюро гэхэ мэтэ үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлдэг болобо. Эдэ бүгэдын ашаар ажалай бүтээсэ 5 процентээр дээшэлүүлэгдээ, 8 һарын түсэб холо үлүүлэн дүүргэгдээ. Заводой коллектив 6 тонно ашаа үргэхэ 16 автокран, 100 киловатт хүсэтэй 86 электродвигатель 8 һарынгаа даабариһаа гадуур бүтээһэн байна.

3429 мянган түхэригэй валовой продукци үйлэдбэрилхэ даабаритай тус заводойхид 3651 мянган түхэригэй продукци бүтээжэ шадаа.

А. Напортович,
«Электромашина» заводой ажалай, салин хүлһэнэй талаар инженер.

Эдэнэр хэлэһэн үгэдөө эз...

Электрын элшээр хүсэд хангагдаагүй дээрэһээ бүхы хүсэ шадалаараа ажаллаха аргагүй байгаашье һаа, Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой коллектив түсэбһөө гадуур ехэ продукци үйлэдбэрилхые, түүхэй эд, материал алмахые оролдоно.

Тус заводойхид Россин Федерациин 30 миллиард түхэригэй тоодо оролсохо ехэ цемент, шифер өөһэдынгөө алмаһан материалаар үйлэдбэрилхэ гэжэ зоригжоод, СССР-эй Профсоюзуудай XIII съездын нээгдэхэ үдэр болотор 4 мянган тонно цемент, 800 мянган плиткэ шифер үйлэдбэрилхэ гэһэн уялгаяа бодотоор бэелүүлхые оролдоно. Иигэжэ тэдэнэр мүнөө 2000 центнер цемент алмаһан материалаараа үйлэдбэрилжэ гаргаа.

Цементнэ цехэй хүдэлмэришэд (начальнигынь нүхэр Смирнов) энэ жэлэй 8 һарын түсэб болзорһоонь урид дүүргэээд, даабариһаа гадуур 3 мянган центнер цемент үйлэдбэрилбэ. Долоон жэлэй түсэбһөө гадуур ехэ продукци үйлэдбэрилжэ, Эхэ орондоо бэлэг болгон бариха гэжэ мүрысэжэ байһан эндэхи хүдэлмэришэдэй дундаһаа нүхэр Саватеевэй даадаг халаан шалгаржа ябана. Даабаряа болзорһоонь холо урид дүүргэ... халаанайхид... һарын түсэ... процент дүү... Мүн нүхэр ... судовай ... һайн үрэ ... руулна.

Шифер ... рилэгшэдэй (начальнигы... хэр Кобыл... һарынгаа амжалта т а... дүүргэээд, ... һаа гадуур ... ган плиткэ ... хэжэ гаргаа...

Долоон ж... сэбһөө гаду... продукци ... гэһэн м... улам ехээр ... жэ, тэрээндэ... дагшадай т... шоржо байһ...

Н. Л...
завкомой түр...

Эдэбхитэйгээр хабаадалса...

РСФСР-эй барилгын министерствын, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай Центральна Комитедэй Президиумэй шиидхэбэриин үндэһөөр барилга дээрэ, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудаар ажал, үйлэдбэри эмхидхэлгын ниитын харалга сентябриин 1-һээ октябриин 1 болотор үнгэргэхэ гэжэ барилгын Буряадай управлени шиидхэбэ.

Эхилһэн энэ харалгын гол зорилгонь юуб гэхэдэ, үйлэдбэри һайжаруулха, бии байһан барилгын машина, түхеэрэлгэнүүдые хүсэдөөр ашаглаха тушаа үшөө хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые элирүүлжэ, ашагладаг болохо, энээнэй үндэһөөр ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ, барилга түргэнөөр, һайн шанартайгаар ябуулха хэрэг болоно.

Ниитын харалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдһөө, профсоюзна организацинуудай, администрациин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комиссинууд барилгын предприяти, управлени, трестнүүдтэ байгуулагданхай. Мүнөө эдэ комиссинууд ажалаа эхилээд, хүдэлмэришэдэй дунда ниитын харалгын гол зорилгонуудые ойлгуулха тушаа хөөрэлдөө, суглаануудые хэжэ байна.

Харалгын үедэ үйлэдбэрэе саашадань һайжаруулха тушаа хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй һанамжа, дурадхалнууд суглуулагдан согсологдохо юм. Эрхим һайн, экономическа ашаүрэтэй дурадхалнуудые үйлэдбэридэ дары нэбтэрүүлхэ тушаа хэмжээн абтаха. Гадна 1963 ондо бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан эмхидхэлэй техн... хэмжээ ябуулгануу... дүүргэлтэ шалгагдаха... рэшэлэн барилгын ... шүүлэй дүй дүршэл ... жэлхэ, тэрээнтэй б... танилсуулжа, олоной бари болгохо хэрэгтэ... тойхон анхарал таб... байна. Энээнтэй даш... дан комплексно, а... тоосоондо ороһон б... шадай бригадануудай хэрэгээ хайшан гэжэ ... хэдэгынь, ажалайнь ... сэ, ажалай түлөөһэ г... тэ һонирхолтой боло...

Барилга эрхилхэ ... бүхы талаһаань һайж... ха зорилготойгоор со... доһон ниитын хар... эмхитэйгээр үнгэргэх... ла энээндэ булта хү... ришэд, инженерно-те... скэ хүдэлмэрилэгшэд... хитэйгээр хабаад... ёһотой.

В. Сланс...
А. Яко...

Ажал хэдэггүй нэгэшье хүн байха ёһогүй

Һэшхэлынь хаанаб?

— Манай отделени һүүлэй үедэ ехээр шүүмжэлэгдэнэ, газетэ, радиодошье дабһалалсана,—гэжэ нам уруу удхатайгаар харасагаан, Онохойн совхозой хоёрдохи отделениин эрхилэгшэ И. И. Ерженин хөөрэнэ. — Һү тушааха түсэбөө дүүргэбэгүйт, хэдэн арбаад центнер мяха дутуу тушаабат, малтнай гарзална гэхэһээ эхилээд, тохохогүй зэмэнь гэжэ үгы. Теэд хэн гэмтэй юм? Һүүлэй һүүлдэ би, Ерженин, хамагта гэмтэйл болоод лэ һаланаб, —гэжэ хажуудахим баруун гарайнгаа барбаадайгаар үбсүүгээ тоншоод, тоншоод абаба.

Үнэхөөрөөшье эндэ хэнэй ехэ гэмтэйнь хэлсээтэйл юм бэзэ, теэд ажал хэрэгүүдтэйнь танилсаад байхада, ай даа гэхээр болоно.

Үнгэрһэн жэл соо һү, мяха, нооһо тушааха түсэбөө дүүргэхэһээ байха арай шамай хахадһаань тээ үлүүхэн болгоо. Энэ арсашагүй баримта. Үнинһөө хойшо огородой эдеэ таридагаараа суурхадаг үнэгэтэйнхид энэ удаа түсэбөө дүүргээ аабы гэхэдэ, үгы даа, үгы.

Үнгэржэ ерэхэдээ, абтаһан продуктнуудайнь үнэ сэн уруугаа орохын орондо, жэл бүри өөдөөл тэгүүлнэ. Жэшээлхэдэ, түсэбэйнгөө ёһоор центнер мяхан 56 түхэригтэ байха аад, аяар 98 түхэригтэ, һүн 16 түхэригэй орондо 27, ноoһон 306 түхэригэй орондо 332, харин огородой эдеэн 6,9 түхэригэй орондо 12 түхэригтэ болоо бшуу!

Энэмнай хайшаа юм? Ямар юумэнһээ дулдыдааб. Али ган жэл болоод, үхэр малынь үбһэгүй үлдэжэ туража байгаа гү? Үгы! Хэрбээ саарһа дансадань этигэхэ болоо һаа, үнгэрэгшэ үбэл үбһэ элбэгээр бэлдэһэн байгаа.

Хабартаа малнуудынь туража хатайрдашоод, хагда, һолоомо зулгааж байгаа һэн гэжэ, энэ руу ябаһан хүнүүд хэлсэнэ. Теэд юун болоо гээшэб, үбһэниинь хайшаа орошооб?

Үнгэржэ ерэхэдээ, үлэнхэ туранха сагһаа боложо хэдэн арбаад үхэр, хонид гарзалһан байна. Энэ байдалынь мүнөөдэршье хүрэтэр үргэлжэлһөөр. Байгша оной түрүүшын хахад соо тус отделенидэ 29 эбэртэ бодо мал, 375 хонид болон 900 гаран гахайнууд гарзалаа. Һү тушааха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр тус ажахы олзо доход оруулхын орондо аяар 80 мянган түхэригэй гарзада ороо һэн. Теэд мүнөө жэл олзо доход гүрэндэ оруулхань хэлсээтэйл болонхой даа.

Теэд ямар шалтагаанһаа эдэ бүгэдэ дулдыдана гээшэб? Тииһээ тиитэрээ хэн зэмэтэй юм?

Иимэ асуудалай хэзээшье гараха байһаниинь хуулита.

— Хүдэлмэришэд дутана, хаанаашье хүрэнэгүйбди,—гэжэ мүнөөхил Ерженимнай тайлбари үгөөд, хүндөөр һанаа алдана. Һүүлдэнь: — Хүнэйл дутууһаа малнай гарзалца, хүдэлмэришэдэйл журамгүйһөө эдэ бүгэдэ дулдыдана, зомнай дутуу, тиимэһээл үйлэдбэрилһэн продуктнуудаймнай үнэ сэн ехэ гэхэ мэтээр тоггон торонгүй һанал бодолоо һамаран, дабтан, хэлэжэл ярижал байна.

Хүрөө!

Хүн дутана гэнэт. Арсаап үгы, хүн дутана. Теэд, хүндэтэ Ерженин, тойроод харыт. Үргэн ута Үнэгэтэй тосхон соотнай хэды олон хүнүүд огородойнгоо саана хоргодонхой, өөдөө хараад үбдэгтөө нёлбожо, гэдэргээ хараад гэдэһэндээ нёлбожо хэбтэнэб? Үбэлдөө үбһэнэйнгөө хайшаа үгы болодог тухай бодожо үзөө һаа, эдэл үмсын хашаануud уруу шагаабал үндэһэтэйл байха!

Афанасьев, Коновалев, Чебунин болон бусад шамбай улаан буһэтэйшүүлэй гэрэй газаагуур һуухыень үдэрэй хэды дахин хараһан аад, орожо һэшхэл һанаагынь һэргээхээ янат?

Үнэгэтэйн ажал хэжэ шадаха зоной дүрбэнэйнь нэгэ тэдээн шэнгеэр хубиингаа ажахы хараад, хубалзазангаар ажаһуудаг бэшэ гү? Танайл тосхоной 190 гаран бүһэгүйшүүлэй хахадһаа ехэнь хартаабхаяа уһалжа үдэрөө үнгэргэнэ бэшэ гү? Али гаһар ехэ газар газаагаа таһалаад, гахай тэжээжэ, огород тарижа үнжэдэг аад, гансашье үдэр совхоздо хүдэлдэггүй Е. Филиппова, И. Мартынова, А. Занадворова, А. Климова, Е. Спиридонова. Й. Афанасьева, Г. Ерофеева, П. Овчинникова, П. Ширина, М. Коновалова болон бусадай гани хараалһаа айна гүт?

Сэхынь хэлэхэдэ, энэ хүдэлмэриие ганса Ерженинэй диилэхэгүйнь ойлгосотой. Тэрэниие гансаараа хэхэ һэншье гэжэ һанагданагүй. Үнэгэтэй тосхондо 24 коммунистнартай партийна организаци бии ха юм!

Тэдэнэр юугээ харанаб?

Отделениин хүдэлмэридэ бии байгаа энэ ехэ, залд гэмэ алдуу дутуунуудай түлөө коммунист бүхэнэй харюусалгатай байһаниинь арсашагүй. Теэд ажал хэдэггүй, архи намнаад, хубиингаа ажахы хараад һуугшадтай Үнэгэтэйн коммунистнууд ямар тэмсэл ябуулнаб, тэдэнтэй ошожо хөөрэлдөө хэнэ гү? Үгы, тиимэ юумэн үшөө дуулдаадүй. Али дуудажа асараад, шаб гэмэ шанга эрилтэ табина гү? Үгы даа. Жэжэ хулиган ааша гаргаһанайнгаа түлөө совхозой дүшөөд хүдэлмэрилэгшэд милицидэ тушаагдаа, харин тэдэнэй олонхинь үнэгэтэйнхид байшоо. Энээн дээрэһээ тобшолходо, тус тосхондо эмхидхэлэй, соёл сурталай хүдэлмэри ябуулагданагүй. Ёһотойл һула табиһан һур, дэмы табиһан дээһэн гэдэгынь, тэрэнэй хойшолонгуудынь энэл ха юм.

Э. Тэлин.

Амархынгаа хажуугаар...

Алтан мундаргата Саяан уулын хормойдохи үзэсхэлэн һайхан газарта Аршаан курорт оршоно. Эндэ оронойнмнай хото, хүдөөгэй ажалшад хаа хаанагүй холо ойроһоо ерэжэ амардаг. Илангаяа зунай сагта хүнүүд олон.

Амарагшад сагаа хүхюу сэнгүүгээр үнгэргэхые хүсэжэ, өөһэдынгөө хүсөөр уран һайханай концерт эмхидхэнэ. Тэдэнэрэй табиһан концертые тосхоной ажалшад хаража, ехээр һонирхонод. Һаяхан Аршаан тосхоной клуб соо амарагшадай концерт боложо, суглараршад дуу, уран уншалга, шог зугаа гэхэ мэтые шагнан, һанал сэдьхэлээ ханатараа баярлаба.

С. Ардуев.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной сентябриин 8.

Түрэл орон доторнай

АМАРШАЛГААРНЬ ЗОРИГЖОВО

«Донецкшахтопроходка» трестын нэгэдэхи управлениин хүдэлмэрилэгшэд ажалай гайхамшагта амжалта туйлаа. Энэ амжалтатайнь дашарамдуулан нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй нэрэһээ тэдэниие амаршалба. Социалис Ажалай Герой С. С. Тихоновэй даадаг комплексно бригадынхид 31 үдэрэй туршада 290,5 метр зайе газар доогуур малтажа гараба. Тэрэ малтаһан нүхэниинь 6,2 метр диаметртэй. Нүүрһэнэй шахтада иигэжэ хажуу тээшэнь нүхэ малталгаар дэлхэй дээрэ тон эрхим амжалта туйлагдаба гээшэ.

Иимэ илалта хайшан гээд туйлааб гэхэдэ, ажалайнь эмхидхэл тон һайн, хүдэлмэрилэгшэдынь эрхим мэргэжэлтэй, шэнэ техникэ шадамараар хэрэглэдэг байна.

Нүхэр Н. С. Хрущев тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй һайн һайхан ябахыень, ажалай шэнэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.
(ТАСС).

«Александр Попов» гэдэг тамаржа ябадаг бааза Клайпеда бусажа ерэбэ. Тингэжэ 17 мянган центнер сельди болон бусад түрэлэй загаһа асараа. Зураг дээрэ: «Александр Попов» гэдэг тамаржа ябадаг бааза Клайпедын порт ерээд байна.
ТАСС-ай фотохронико.

А. С. ПУШКИНАЙ БЭШЭГҮҮД ОЛДОБО

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй Наукануудай академиин Пушкинай гэрэй гар бэшэгэй гаһагта А. С. Пушкинай бэшэһэн олон бэшэгүүд бии юм. Тэндэ урдань толилогдоогүй, үгышье һаа гээгдэжэ һалашаһан гэжэ тоологдодог бэшэгүүд олдоно. Тиигээд академик М. П. Алексеевэй редакцяар хэблэгдэнэ.

Пушкинай зохёолнуудые, ажабайдалые шэнжэлдэг Т. Г. Цявловская литература болон искусствын центральна гүрэнэй архивһаа А. С. Пушкинай В. Ф. Вяземскаяда 1830 оной августда бэшэһэн бэшэг олобо. Урдань энэ бэшэг гээгдээ гээд тоолодог һэн.

Горький городто А. Д. Остафьевай альбом олдоһон байна. Тэрээн соонь Державинай шүлэгүүдые Пушкин бэшэһэн байгаа. Мүн Л. М. Алымовада Пушкинай бэшэһэн бэшэг олдобо. Энээниие профессор И. М. Саркизов-Серазини бэлэглэһэн. Мүн бэшэшье һонирхолтой бэшэгүүд, Пушкинай тэмдэглэлнүүд бии. Пушкинай сүлэлгэдэ гарахаяа байхада үгтэһэн «пашпортые» һая болотор хадагалжа ябаһанаа С. Лифарь (Парижска оперын балетмейстер) Ленинградта аяншалгаар ерэхэдээ дамжуулан үгөө.

АЛТАН ТҮРЭЭ... НАЯРУУЛБА

КУСТАНАЙ. (Т... корр.). Ковалевтанай ... айлшад олошороод, стол... газаань табиха хэрэгтэй... Кирилл Абрамович, ... Ильинична Ковалевтанай... түрые тэмдэглэхээ һуу... зон олоор ерээ.

Шэнэ газар ашаг... эхилхэдэ Ковалевтан ... Семен гэдэг хүбүү... «Минский» гэдэг совхоз... ерэһэн юм. Хуушанай ... тэй таряашан Кирилл ... вич совхозой эмхидхэгд... рүүшын үдэрһөө хойшо ... хүдэлмэриин шанар ... ниитын инспектор болг...

Совхозой директор Г. ... зонка, пионерка Рая М... ва, комбайнер С. А. ... болон бусад нютаган... Ковалевтаниие халуунаа... шалба. Тэдэндэ үнэтэй ... бэлэгүүдые баряа.

УКРАИНАДА КУКУ... ХУРЯАНА

КИЕВ. Ороoһынь аба... курузые хуряалга рес... да үдэрһөө үдэртэ ү... Үнгэрэгшэ жэлэй энэ ... һээ хоёр дахин ехэ газа... ригдаһан иимэ кукуру... ряагданхай. Хэдэн ... центнер кукурузын ... гүрэнэй амбаарта туша... эхилээ.

Агуу ехэ Октябриин 40... ойн угтамжада респу... хүдөөгэй ажалшад ... хуряаха болзорые бого... мүрысөөндэ оробо. Үн... жэлэйхидэ орходоо 2... олон комбайнууд ябуу... байна.

Мүнөөдэр—танкистнуудай һайндэр

Эрэлхэг зоригтон

Танкын хажууда сэрэгэй хубсаһатай, мэһэрилдэжэ байһан гурбан сэрэгшэд харагдана.. Иимэ фото-зураг хизаар нютагаа шэнжэлхэ Донецкэ областной музейдэ һаяхан бии болоо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ эдэ гурбан сэрэгшэдэй баатарлигаар тэмсэһэн тухай энэ фото-зураг һануулна.

...1943 он. Совет Арми Донецкэ хизаарые фашист эзэмдэгшэдһээ сүлөөлэн, баруун тээшээ сэхэ шууд дабшажа ябаа һэн. Красноармейскэ районой Ново-Павловка һууринай ажаһуугшад сүлөөлэгшэдөө баяр баясхалантайгаар угтаһан юм. Тэрэ һууринай түбэй талмай дээрэ олон хүнэй хабаадалгатай митинг болоо. Тус һууринай хүн зон дайсаниие бута сохихо хэрэгтэнь сэрэгшэдтэ али болохо туһаламжа хүргэхэ эрмэлзэлгэтэй байгаа.

— Танк абахыетнай дурадханаб,—гээд, Дмитрий Антонович Бойко суглараргшадта хандаба.

Митингдэ хабаадагшад эдэ үгэнүүдыень бултадаа альга ташан угтаа бэлэй. Тиигэжэ тэрэ митингын үнгэргэгдэһэн газарта 100 мянган түхэриг сугларһан байгаа.

— Танк хэндэ үгэхэбибди? — гэжэ тэндэ байһан хүнүүдэй нэгэн дуу гараба.

Тэрэ үедэнь һахалтай механизатор Каленик Сергеевич Золотько ендэр дээрэ гараа һэн.

—Манай бүлэдэ этигэжэ, энэ танкые үгэгты. Өөһэдынгөө ахадүүнэр Григорий, Петрой шуһанай түлөө, таанадай уй гашуудалай түлөө гитлеровецүүдһээ харюугаа абахабди,— гэжэ Каленик Сергеевич колхознигуудта хандаба.

Түрэһэн аха дүүнэр Каленик, Филипп Золотько гэгшэдые, тэдэнэй үеэлэ хүбүүн Дмитрий Бойко гэгшые һууринай хүн зон фронт эльгээгээ бэлэй. Дайшалхы машиные шадамар, бэхи гарта үгөөбди гэжэ тэндэхи хүн зон этигэһэн байна.

— Иимэл хүнүүд ямаршье бэрхэшээлһээ айхагүй, — гэжэ колхознигууд хэлсээ һэн.

Тиигэжэ украин арадай алдарта гурбан хүбүүд, манай Эхэ ороной гайхамшагта гурбан патриодууд Москва ерэбэ. Тиигээд тэдэнэр һуралсалай полкдо, Горький эльгээгдэбэ. Хэды һарын үнгэрөөд байхада аха дүүнэр танкистнууд болоһон намтартай. Горьковско заводой хүдэлмэришэд баяр ёһололой оршон байдалда «Т-34» түхэлэй танкые дамжуулжа үгөө. Энэнь 30 мянгадахи танк һэн. Тэрэ танкнь «Донбассай түлөө харюугаа абагша» гэжэ нэрлэгдэһэн. Һүртэ машиные дамжуулан абахадаа, коммунис Дмитрий Бойко экипажайнгаа нэрэһээ иигэжэ тангариглаа:

— Ами наһаяа хайрлангүйгөөр хорото муухай дайсаниие эсэслэн һалгалсахабди.

Каленик танкын командир, Дмитрий жолоошониинь, Филипп буу һомологшо болоһон түүхэтэй. Тиигэжэ хоёрдохи Украинска фронтын долоодохи тусхай корпусой зэргэдэ «Донбассай түлөө харюугаа абагша» орожо, Украинын, Белоруссиин газар нютагуудаар дайшалхы ёһоор ябажа гараһан, түрүүшүүлэй тоодо Венгриие сүлөөлэлгэдэ хабаадаһан байна. Хилэ дээрэ болоһон хатуу шанга тулалдаанда «Донбассай түлөө харюугаа абагша» нэгэ «Тигр» түхэлэй танкые һалгаһан, 50 гитлеровскэ автоматчигуудые үгы хэһэн юм. Танкые жолоодогшо Дмитрий Бойко үхэр буугай һомоной бутардаһанда гараа шархатаһаншье һаа, дайлалдаһаар зандаа ябаба. Дайсад гэдэргээ сухарижа, батальон урагшаа дабшаба.

— Бэрхэл байнат, хүбүүд!— гэжэ энэ үедэ батальоной командир аха дүүнэрые магтаба.

Нэгэ иимэ ушар тохёолдоо. Будапештын захада байһан совет ябаган сэрэгүүдэй дабшаха замые дайсадай танкнууд хаагаад байгаа. Тиихэдэнь ябаган сэрэгшэдтэ харгы гаргаха зорилго энэ аха дүүнэрэй урда табигдаа. «Донбассай түлөө харюугаа абагша» һүниин дайнда мордоо бэлэй. Хэды часай туршада зогсонгүйгөөр тэдэнэр буудаад, «даабари дүүргэгдээ!» гэжэ Каленик элидхээ һэн.

Тэрэ һүни «Донбассай түлөө харюугаа абагша» фашис хоёр танк бута сохиһон, гурбадахи танкнь тэсэжэ ядаад тэрьелжэ гараһан байна. Гурбан аха дүүнэр Улаан одоной орденоор шагнагдаа.

Чехословакиин Брно шадар болоһон тулалдаанда эрэлхэг зоригтой аха дүүнэр гайхамшагта шэн габьяа харуулба. «Донбассай түлөө харюугаа абагшын» хабаададаг танкова рото разведкэдэ гараһан аад, гитлеровскэ танкова батальонтой уулзашаба. Иигэжэ шанга тулалдаан эхилшоо. «Фердинанд» түхэлэй табан танк улаан мүшэтэй машиные хүреэлжэрхёо. Донбассһаа гараһан аха дүүнэр айжа мэгдэнгүйгөөр, һураггүй булюу хүсэтэй дайсадтай тэмсэжэ ороо һэн.

— Нэгэшье алхам сухарихагүй! — гэжэ Каленик захирба.

Командирайнгаа иигэжэ хэлээшьегүй байхадань нүхэдынь баһал иимэ бодолтой түрэһэн байгаа. Шадамар бэрхэ аргануудые хэрэглэжэ, Донбассай танкистнууд 3 час хахад тухай «Фердинанднуудтай» гар наанаһаа тэмсэбэ. Тиигэһээр байтар дайсанай танк зүүн таладанъ эбдэрэн һалаба. Удаань баруун талынь танк, үшөө гурбадахи танкнь буудахаяа болишоо. Нүгөө хоёр танкнь тэрьелхэ баатай болобо.

Эрэлхэг зоригтой аха дүүнэр хэдэн арбаад дайнда ороһон намтартай. Энэ танкыень дайсад зургаа дахин эбдэһэн байна. Танкистнууд эбдэрхэйень түргөөр заһаад лэ, дахин дайнда ородог байба. Гитлеровскэ Германиин бута сохигдохо дүтэлөөд байхада, «Донбассай түлөө харюугаа абагша» долоодохи танкова полктой хамта Алас Дурна зүг тээшэ зорибо. Эндэ япон империалистнуудтай баһал шэн зоригтойгоор эдэ аха дүүнэр тэмсээ.

Донецкэ һууринһаа гараһан сэрэгшэдэй дайшалхы замынь Порт-Артурта дүүрэбэ. Япон империалистнууд тиихэдэ бэеэ тушааһан юм. «Донбассай түлөө харюугаа абагшые» залуушуулай гарта үгэжэ, Каленик, Филипп, Дмитрий гэгшэд түрэл һууриндаа бусаһан гэхэ. Эдэ эрэлхэг зоригтой баатарнууд нютагайхидайнгаа даабариие, Горький городой хүдэлмэрилэгшэдтэ үгэһэн тангаригаа дүүргээ. Тэдэнэр дайсанай 17 танк, 9 бронетранспортёр болон хэдэн зуугаад фашистнуудые һалгаһан байна. Эдэ гурбан тус бүридөө правительственна таба-табан шагналда хүртэнхэй.

...Дайн байлдаанай хатуу шэрүүн үеһөө хойшо олон жэл үнгэрөө. Донбассһаа гараһан алдарта сэрэгшэд мүнөө хаанаб? Тэдэнэй хуби заяан ямар болоо хаб? Танкын командир гвардиин сержант Каленик Сергеевич Золотько хэды жэлэй туршада комбайнераар, мүн шахтада түмэршэ дарханаар ажаллаһан. Тиигээд һаяхан Каленик Сергеевич утын амаралтада гараа бшуу. Тэрэнэй дүү хүбүүниинь, буу һомолдог байһан гвардиин сержант Филипп Золотько баһал пенсидэ гаранхай. Зүгөөр тэдэнэр ажалгүй гэртээ һуужа шаданагүй. Мүнөө КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ колхоздо туһа хүргэнэ. Танкын жолоошон байһан Дмитрий Бойко мүнөө колхозой трактор ябуулна. Тиигэжэ Красноармейскэ үйлэдбэриин управленидэ эгээ эрхим зэргэдэ оронхой. 50 гектарай кукурузые имагтал машина техникын хүсөөр гансаараа тэрэ харууһалан ургуулна. Жэл бүхэндэ, сагай ямаршье эрхэ байдалда Дмитрий Бойко эрхим ургаса хуряадаг.

И. Буринда.
(ТАСС-ай корр.).

Ново-Павловка һуурин,
Донецкэ областиин
Красноармейскэ район.

Нютагаймни танкист хүбүүн

..1 оной зун. Би тиихэдэ ...мэдэхэгүй, гүлмэрхэн, заахан ...үетэнэрээ наадажа, шаг ...табижа ябадаг байгааб. Теэд ...досоо хэдэн юумэн мүнөөшье ...мартагдадаггүй, байд гээд ...шараар эльбэжэ байһандал ...даг.

...этэ — харанхы һүни һэрин ...абамни үетэн нүхэдтэйгөө ...минии ойлгоходо тад ондоо ...хөөрэлдэжэ, хэрэгтэй сагай ...дань, сэрэгэй албанда мор...эгэ ороноо хамгаалалсаха, ...дэ, гэр бүлэдөө туһалалсаха ... гэлдэн һуугаа һэн. Сто...ашье һууһан эжымни ню...туһалнууд байд байд гээд лэ ..., хасар дээгүүрнь мухарил-

...дэ юун болоо гээшэб?! Ур...тайм ерэһэн зон таряа, үбһэ ... тухай хөөрэлдэгшэ һэн, ...даа, хэлэһэн үгэ бүхэ...лдангүй шагнахые оролдо...дэн гэһээм—дайн. Бултадаа ёһотойбди гэлдэжэ байгаад ... хөөрэлдэжэ оробо. Тии...галаар хайруулһан мэтэ до...ёг гэхэ шэнги болоод, орон...а харайжа бодоо бэлэйб. На...ёорһон айлшад «айлай аха, ...заха» һэреэ, энэмнай маа...а түлөө бүхы юумэеэ хэхэ ... байгаад, абаһаар абамни, ...айлшад ээлжээ ээлжээгээр ... тэбэринэ, таалана. Би иигэ...гаа үетэнэй дайсанда дураа ...зэбүүрхэжэ һуухыень тү...кеэ дуулахадаа, тэрэ тугаа...ин» гэһэн үгэ һанахадаа, ...элэй тэндэ абагынгаа Хал...ю дайлалдаад, шархатаад ...ухаандаа оруулжа, бултан...али болошоод, хэлэһэн үгэ ...нь дууһан ойлгожо, ха...үүр сайтар һуулсаа һэм...

..., нүгөөдэр, саададэр, үшөө ...иимэ үдэрнүүд тэрэ зунай ... эхилээд, дайнай дүүрэтэр ...хүлэгүүд, шамбай солбон ... хүбүүд—аба эсэгэнэрнай, ...аламнайшье Эсэгэ ороноо ...аар Агуу ехэ дайнда мордо... бүхэнэй гэртэ жаахан үхибүүд, үбгэд хүгшэдэй үлөөд, «Бултадаа фронтдоо туһалая» гэһэн туг доро унаһан малгайгаа абаха забдагүй ажаллажа ябадагыень мүнөөшье элеэр һананабди.

Финскэ дайнда офицер ябаһан Шагжа Гармаев Уланай сомоной залуушуулые — һаяхан 17-18-тай боложо ябаһан хүбүүдые—сэрэгэй һургуулида һургадаг болобо. Эдэнэрнай нютагаймнай һанаха байха хүбүүд бэлэй. Теэд яахабши даа... Хэдэхэн һарын туршада һуралсаһан эдэнэрнай модон буугаа ёһотой жадатай буугаар һэлгэжэ, хархис этэгээдүүдһээ Эхэ ороноо аршалха, хамгаалхаар баһал аян замдаа мордобо. Эдэнэрэй заримашуулынь танкистын, артиллеристын, летчигой һургуулида һуралсаад, дам саашаа —дайсанаа даралсахаар мордоһон юм. Эдэнэрэйнгээ нэгэ герой тухай совет танкистнуудай үдэртэ зорюулан, энэ тэмдэглэл соогоо бэшэхээ һанаа һэм.

**
*

Н-скэ городто танкистын һургуули дүүргэһэн Жамсаран Доржиев «Т-34» маркын шэб шэнэхэн хуягта машинада һуужа, үетэн нүхэдөөрөө дайсанаа даралсахаар аян замдаа мордобо. Дайнай халуун дүлэн соо ороһон залуу танкистнууд түрүүшынгээ үдэрһөө хархис нохосуудтаа шанга сохилто үгэжэ ороо һэн. 1943 оной зун дайсан «Тигр», «Пантера» гэһэн шэнэ түхэлэй танкнуудые совет сэрэгшэдэй урдаһаа табяашье һаа, эрэлхэг зоригтой сэрэгшэдые диилэжэ шадаагүй бэлэй. Эдэ жэлнүүдтэ һөөм газарай түлөө шанга сохилтонуудые үгэжэ, «Эхэ оронойнгоо түлөө» гэһэн уряа доро дайсанаа гэдэргэнь сухарюулжа шадаһан бүхы совет сэрэгшэд урагшаал сүмэрэн орожо мэдэбэ... Нэгэтэ эртэ үглөөгүүр добтолгодо ороһон Доржиевай танк угзагад гээд байра дээрээ байшаба. Мэдэн гээһээнь танкнь дээрэһээ шатажа байба. Гараха гэхэдэ — дайсан. Фашистнууд танк соо үлдэһэн сэрэгшэдые амидыгаар абаха һанаатай гүйлдэжэ ябаба. Энээниие хараһан эдэнэр бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, хархис нохосуудай урдаһаа буудажа оробо. Мүн энэ үедэ хойноһоонь ерэһэн ябаган сэрэгшэд «ура» хашхаралдаһаар дайсанаа намнажа мэдэбэ. Аадарай ороһондол шабхадажа байһан буудалдаан соогуур шатажа байһан танк унтаргааха гээшэ баһал хэсүүтэй. Тиибэ яабашье, нүхэдынь буудалдажа байгаад, танкын гал унтаргаажа, машина сооһоо шархатагшадаа гаргахадань, булта шахуу шаташанхай байгаа һэн. Эдэнэрэй хоёрынь лэ арай амиды голтой, танихааршье бэшэ болоһон бэлэй. Шанга энэ тулалдаанда ехээр шархатаһан Жамсаран Доржиевнай хэдэн һараар удаалуулан госпитальдо аргалуулаа һэн...

*
**

Одоошье дайн дүрэбэ, мэнэ гэһээр аба эсэгэнэрээ, аха дүүнэрээ угтахамнай гэлдэһэн баяртай үгэнүүд үргэн дэлюун оронойнмнай нютаг, колхоз бүхэндэ дэлгэржэ, һуулга һабаар дүүрэн амтан эдеэ, арза хурзын дээжэ айл бүхэндэ бэлэдхэгдэжэ эхилээ һэн.

Дайсанаа даража, даагаяа һүүлдэжэ ерэһэн эдэнэрэймнай олонхидынь эхэ ороноо, түрэл дайдаяа фашист хархисуудһаа толгойгоо табин хамгаалалсажа ябаһаар, ами наһаяа үгэһэн, нүгөөдүүлынь—хатуу шанга тулалдаанда хүл гараа, үе мүсөө шархатанхай нютаг нугаяа бусажа ерээ бэлэй. Эдэнэрэйнгээ дунда абаяа, мүн тэрэ һүни хөөрэлдэжэ һууһан нүхэдэйнь бусажа ерээгүй байхада, «дайн» гээшые үхэтэрөөшье мартахагүйгөөр ой ухаандаа хадуужа абаа һэм. Нютагаа бусажа ерэһэн аха нүхэдни түрэл колхоздоо ажаллахаар үлэжэ, заримашуулынь һургуули, институтда һуража эхилээ һэн.

...Жамсаран Эрдынеевич Улаан-Үдын багшанарай институтда ороходо болонхой, хүхюун дээрээ бүришье хүхюун, хөөрүү болонхой, хамтынгаа байрын дэргэдэхи волейбольно талмай дээрэ үетэнөөрөө волейбол наадажа байгаа һэн. Илангаяа тэрэнэй шархатаһан гараараа бүмбэгэ сохиходонь аяар холо, хүнэй абажа үрдихөөр бэшээр ошожо, командадань очко асаруулдаг байгаа. Теэд һая һурахаар ерэһэн нүхэдынь арһан бээлэйтэй гарынь үбшэн гэжэ мэдэдэггүй байгаа хаш. Нэгэ тиигэжэ бүмбэгэ шангаар сохиходонь баруун гарынь тохоногоороо мулта һүрэжэ, талмай тойроод байһан басагад, хүбүүдые ехэтэ айлгаа һэн. Ушарынь хэлэхэдэ, тэрэ гарынь протезтэй һэн тула, шангаар юумэ дайрахадаа булгардаг байгаа.

— Миниитнай гар иимэ юм,— гэжэ Жамсаран хүхеэд, наадаяа үргэлжэлүүлнэ.

— Хөөрхы, яаһан хайратай фронтовик гээшэб. Ехээр гэмтэһэн хүн байна. Хүншни амиды голтойл хадаа хүл дээрэ ябана ха юм даа,—гээд, тэдэнэй наадажа байхые хараһан нэгэ үбгэжөөл баярлаһандаа нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулан хөөрөө бэлэй.

Жамсаран Доржиевнай тиимэ хүн бэшэ ха юм. Дайнда шархатажа, эрэмдэг болооб гээд миин гэртээ һуухагүй, мэргэжэлтэй боложо, арадтаа туһа хэхэ зорилго залуу хүнэй урда табигдаһан. Тиигэжэ хэдэн жэлэй туршада институтда һуралсажа, түүхын факультет дүүргээд, республикынгаа һургуулинуудта — Галуута Нуурта, Баргажанай Үүрэг тосхоной һургуулинуудта ажаллаһан байна. Жамсаран Эрдынеевич багшанарай институтда һуралсахадаа номдоо бэрхээр һуралсажа, дээшэлүүлэгдэһэн стипенди абадаг, олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, һууха байхые мэдэхэгүй солбон шуран хүбүүн байгаа. Хэдэн жэлэй туршада һургуулида багшалһанай һүүлээр, гэр, малтай боложо ерээд, түрэл нютагтаа — Уланда эмхидхэгдэһэн найман жэлэй һургуулида—түүхын багшаар ажаллана.

Нүхэр Доржиев залуу үетэниие коммунизмын үзэл сурталтай танилсуулхынгаа хажуугаар, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг. Мүнөө Жамсаран Эрдынеевич һургуулиингаа партийна организациин секретаряар хүдэлнэ.

Бадма ЦЫРЕМПИЛОВ.

Хилын саанаһаа

ТПК-гай ЦК-гай пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 6. (ТАСС). Корейн Ажалай партиин VII пленум эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

1963 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтын даб дээрэхи дүнгүүдые, 1964 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбые, тэрэшэлэн мал ажалай продуктнуудые бүри элбэг болгохо асуудал пленум зүбшэн хэлсээ.

Корейн Ажалай партиин ЦК-гай түрүүлэгшэ нүхэр Ким Ир Сен пленум дээрэ үгэ хэлээ.

Хүндэ промышленностиие саашадань хүгжөөхэ, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэгээр бүтээлгэдэ анхарал ехээр хандуулха зуураа, ойрын нэгэ-хоёр жэлэй турша соо арадай байдал эрид ехээр һайжаруулха, арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэһэн зорилго пленум табяа.

Партиин бүхы гэшүүдтэ партиин ЦК-гай хандаһан бэшэгые пленум баталан абаа.

Договорто шэнэ гүрэн гар табиба

ЛОНДОН, сентябриин 6. (ТАСС). Агаарта, замбуулинай дайдада, уһан доро ядерна туршалгануудые хорихо тухай Москвада баталагдаһан договорто мүнөөдэр Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствэдэ Камерунай түлөөлэгшэ өөрынгөө правительствын зүгһөө гар табяа.

Трэд-юнионуудай конгресс

БРАЙТОН, сентябриин 6. (ТАСС). Британска Трэд-юнионуудай 95-дахи конгресс мүнөөдэр Брайтонда хүдэлмэреэ дүүргээ. Конгрессэй делегадууд һүүлшынгээ заседани дээрэ шухала резолюци баталан абажа, хүдэлмэриин неделиие богони болгохо тухай эрилтые дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй шухалын шухала асуудалнуудые: салин хүлһэ дээшэлүүлхын, хүдэлмэриин недели богони болгохын түлөө тэмсэл, үйлэдбэриие гүрэнэй мэдэлдэ оруулга, пенсионернүүдэй байдал, эрдэмдэ һуралга, дэлхэйн худалдаа наймаа хүгжөөлгэ болон бусад олон асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Кубын революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мэдээсэл

ГАВАНА, сентябриин 6. (ТАСС). Ороной агаарай хилые дээрмэшэдэй дахяад дабаһан тухай мэдээсэлые Кубын революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министерство толилоо.

Мэдээсэл соо иигэжэ заагдана. Сентябриин 4-нэй һүни хоёр танигдаагүй самолет Кубын Лас-Вильяс гэжэ провинциин газар дээгүүр ниидээ. Агаарай сэрэгэй баазаһаа тэдэниие буудахада самоледууд зугадан ошоһон байна.

Удаадахи үдэрынь үглөөнэй дүрбэн час багта дурсагдаһан райондо хоёр мотортой хоёр самолет дахяад харагдаһан байна. Дээрмэшэдые артиллерийскэ батарей буудаа. Самоледууд тэргэлжэ ороходоо, бомбонуудаа дайралдаһан лэ газартань хаяһан байха юм. Энэ харата муухай добтолгын болоходо, Санта-Клара городто багша Фабрисио Агилар Норьега алуулаа, гурбан үхибүүдынь шархатаа.

Үшөө хэдэн минутын үнгэрөөд байхада, энэ район дээгүүр ниидэһэн хоёр реактивна самоледые Кубын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй самоледууд намнаа гэжэ мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ.

Харата муухай добтолгонууд хоорондоо холбоотой, реактивна самоледууд урда тээнь ниидэһэн самоледуудта гэмтэ ябуулгаяа хэхэдэнь туһалха зорилготойгоор эльгээгдэһэниинь сохомтой.

Эдэ ябуулгануудай түлөө харюусалгые бидэнэр Америкын правительствэдэ тохонобди.

Машина бүтээлгын талаар СЭВ-эй комиссиин заседани

ПРАГА, сентябриин 6. (ТАСС). Машина бүтээлгын талаар экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй саг үргэлжын комиссиин заседани Братиславада болоод дүүрэбэ.

ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор технологическа лининүүдые бүтээлгэтэй, СЭВ-тэ хабаададаг оронуудай хүсэ багатай тоогоор хүдэлдэг промышленностиин элдэб түхеэрэлгэнүүдые гаргалгатай холбоотой асуудалнууд заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Афинада тон ехэ митинг болоо

АФИНА, сентябриин 6. (ТАСС). Демократиин болон сүлөөтэ һунгалтын түлөө тэмсэхэ зорилготой угаа ехэ митинг үсэгэлдэр Афинада болоо. Полициин зүгһөө энээндэ һаад ушаруулха хэмжээнүүдэй абтаһан болобошье, 400 мянга гаран хүн тус митингдэ хабаадаа.

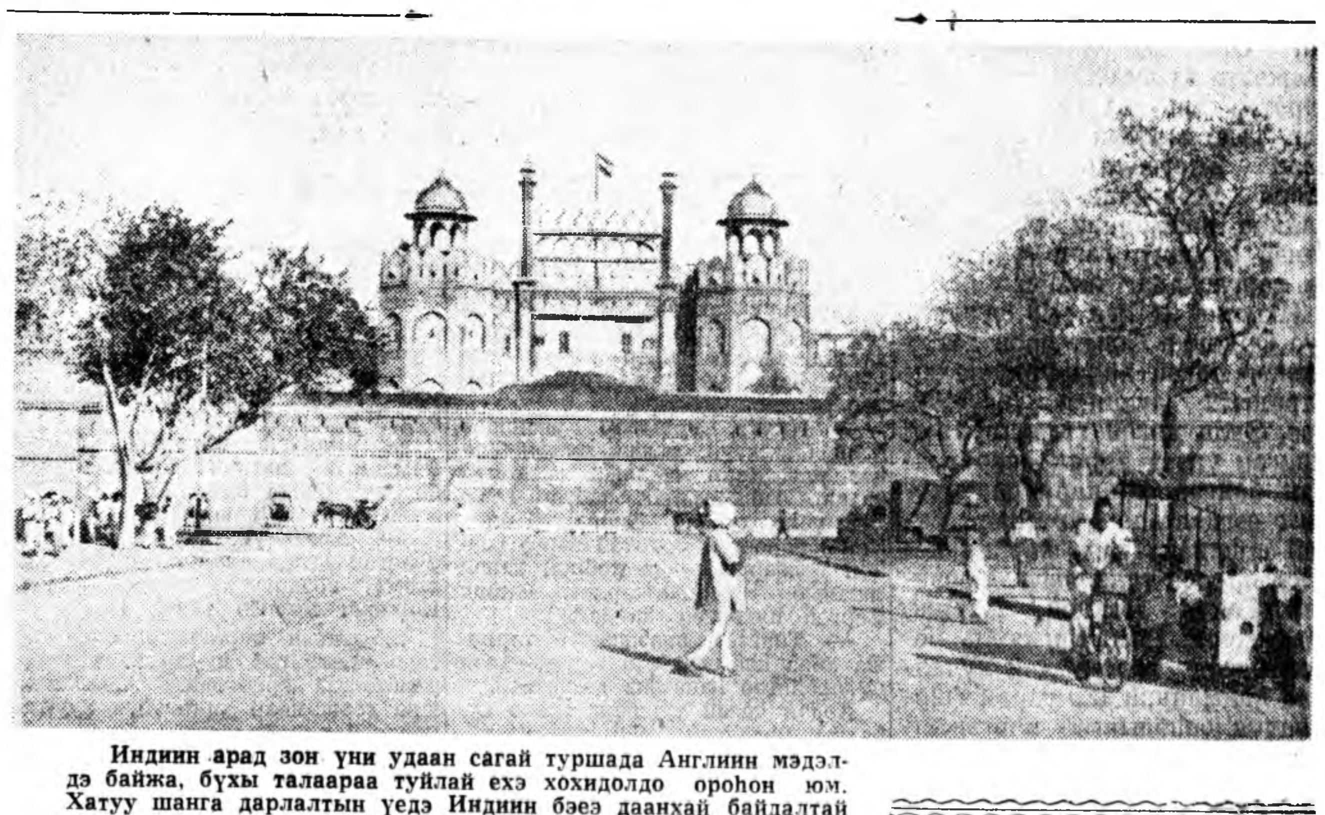
Энэ жагсаал хадаа Грециин ажалшадай дайшалхы эршэ зоригые, ноябрьда парламентда болохоёо байһан бүгэдэ ниитын һунгалтые хуурмагаар үнгэргэхэ гэһэн хархис этэгээдүүдэй түсэбые таһалдуулхаар тэдэнэй шиидэнги байһые, сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхэ ябадал түйлахые, демократическа шэнэдхэлгэнүүдэй зам нээхые хүсэжэ байһыень харуулаа. «Хүсэ хэрэглэхэ, мэхэлхэ ябадал гаргуулхагүйбди!», «Демократи илан мандаха!», «Сүлөөтэ һунгалта үнгэргэе!» гэһэн үгэнүүдые олон түмэн зон хашхаралдаа.

Баруунай үзэл баримталдаг Национальна радикальна союз (ЭРЭ) гэжэ партида алба хэдэг Пипинелисэй правительствын тушаалһаа дары бууха, бүхы партинуудай этигэл найдабарида хүртэхөөр правительство байгуулха, юрын адли түлөөлэлгэтэй байха ябадалда үндэһэлэн демократическа һунгалта үнгэргэхэ тухай митингдэ хабаадагшад эрилтэ хээ.

Тус митингые «Центрэй союз» эмхидхээ. Гэбэшье демократическа нэгэдэмэл партиин (ЭДА) уряагаар правительствэдэ дурагүйгөөр хамдагшад бултадаа хабаадалсаһан байна.

Манолис Глезосые, ЭДА-гай бусад хүтэлбэрилэгшэдые, митингдэ сугларагшад нэрьесэ альга ташан угтаа. «Нэгэдэл!», «Нэгэдэл!» гэһэн үгэнүүдые сугларагшад хашхаралдаа.

Митингын түгэсхэлдэ Грециин национальна гимн дуулагдаа. Афинын болон Пирейн хүн зон «эрид шууд дура зоригтой байһанаа харуулаа, Нэгэдэл, демократиин илалтын түлөө тэмсэл гэһэн нациингаа түүхэтэ эрилтые табяа» гээд ЭДА-гай түрүүлэгшэ Пасалидисай хэблэлдэ зорюулан хэһэн мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Индиин арад зон үни удаан сагай туршада Англиин мэдэлдэ байжа, бүхы талаараа түйлай ехэ хохидолдо ороһон юм. Хатуу шанга дарлалтын үедэ Индиин бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тэмсэл үргэдхэжэ, һүүлэй һүүлдэ энэ хүсэл эрмэлзэлэнь бэелүүлэгдэһэн байна. Тиигэжэ Индиин арад зон бэеэ даанхай байдалтай болоһон үдэрөө жэл бүхэндэ, августын 15-да һайндэрлэдэг. Зураг дээрэ: Индиин Республикын ниислэл хото — Дели. Улаан Форт.

ТАСС-ай фотохронико.

Уялгаар халха хээд һууха саг бэшэл

...анскын үйлэдбэриин управ... Оймо рой совхозой гахайн ...хид Хяагтын совхозой га...ай үүсхэлые дэмжэхэ ..., өөһэдынгөө арга болом...ража үзөөд, уялгануудаа ...һэн байна.

Манай совхозой гахайшад хүдэлмэридөө үнэн сэдьхэндадаг. Тиимэһээл хяаг...ай үүсхэлые баяр баясха...гаар угтаад, уялгануудаа хаража үзэбэ ха юм,—гэ...овхозой директор Зайцев ...э.

...хи гахайшад байгша ондо ... 1200 центнер гахайн худалдаха түсэбтэй. Ун... 8 һара соо 764 центнер ...ад байна. Түсэбөө дүүр... тула үлэһэн 4 һарын тур...436 центнер мяха тушааха ...ан, хяагтынхидай ... дамжажа, үшөө дээрэнь ... центнер тушааха уялга ...

...ынгаа гахайшадай шанэ ...зорилгонууд тухай совхозой ... хүхюүтэйгээр хөө... Манай фотоаппарат харам... нүхэр Зайцев хэнэй ... булгалха ... үгэбэ. Гахайша... гараадаһан зорилгонуу... байһанда һэ... Оймо рой совхозой га... хүдэлмэри... танилсаад ... ондоо һанаа болод

түрэнэ. Фермэ дээрэ дүршэл багатай, ажал хэжэ шадахагүй хүнүүд хүдэлнэ гэхын аргагүй. Харин эндэ арбаад жэл гахай харууһалжа, дүй дүршэлтэй болоһон хүнүүд ажалладаг юм. Эндэхи гахайн байра соо ходо сэбэр байдаг, гахайнуудаа саг болзортонь һайнаар эдеэлүүлдэг, элдэб үбшэнтэй тэмсэхэ һэргылэлгын хэмжээнүүд абтадаг. Гахайшадынь амжалта түйлахын тула бүхы шадалаараа оролдон ажалладаг. Илангаяа, Пелагея Николаевна Родовикова, Александра Николаевна Балдакова гэгшэд ажалайнгаа амжалтаар суутай болонхой. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлдэ харууһалдаг гахай бүриһөө 26 поршоонхо абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн юм. Мүнөө эндэхи гахайшад аха гахайн түрэхэ бүри 7 поршоонхо абажа, гахайнуудай байдаг 20 таһалгын түс бүридэ эхэ гахайнуудые 4,8 дахин түрүүлхэр шиидэһэн байна.

Гүрэндэ гахайн мяха худалдаха түсэб болон уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхын тула А. А. Падерина, У. С. Англичанова, П. П. Дружинина гэгшэд баһал һайнаар ажаллана. Е. Ф. Балдакова Е. С. Федорова хоёр 416 поршоонхо абаад, тэжээлэй мүүшье байгаа һаа, август һарада толгой бүриинь хэмжүүрые сүүдкэдэ 230 граммаар дээшэлүүлээ.

Оймо рой совхоз гахайн мяха гүрэндэ худалдаха уялгануудаа дүүргэхэ бүхы арга боломжотой. Мүнөө 573 гахай шахан таргалуулагдажа байна. Тэдэнэй 111 толгойнь сентябрьда, 100 — октябрьда, бэшэниинь—ноябрь, декабрь һаранuудта тушаагдахаар хараалагдана.

Совхоздо гахайн тэжээлшье бии. 9800 га талмай дээрэһээ тарянай муу бэшэ ургаса абтаха. Тэрээнэй 1112 гектарынь горох, 85 гектартань бусад ургамалтай горох холигдон таригдаһан, 15 га дээрэ бобово үбһэн, 250 га газарта хартаабха тариглаһан юм. Хартаабхын гектар бүриһөө 100 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абтахаар хүлеэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта гахайн фермын хүдэлмэридэ горитой дутуу дуланууд бии. Эндэ ажалай эмхидхэл һулаар табигдажа. Гахайнуудаа эдээлүүлдэг рационнуудые һонирхоходомнай, совхозой партиина комитедэй секретарь блокнодоо гаргажа харуулаа, свёкло, тарна гурил, хартаабха, свёкло, машиндагдаһан һэн үгтэнэ гэжэ хэлэбэ. Тэдэ рационоор хараалагдаһан тэжээлэй хэмжээнүүдые гахайнуудта үгтэнэгүй. Жэшээлхэдэ, түлжүүлгэдэжэ байһан поршоонхонуудта 7 центнер гурил гү, али комбинированна тэжээл үгтэхэ аад, оройдоол 3,5 центнер үгтэһэн байна. Гахайнуудта хартаабха юрэдөө үгтэнэгүй, тоһоной заводһоо машинааргааһан һүн саг болзортоо асаргаданагүй. Шахан таргалуулагдаха гахайнуудта свёкло үгтэнэгүй. Юундэб гэхэдэ, свёкло гурба-дүрбэн километр газарһаа гахайшад өөһэдөө морёор асарха ёһотой аад, үрдинэгүй. Тэдэнэр гахайнуудтаа уһа зөөхэ ёһотой юм. Совхозой дирекци гахайшадтаа трактор үгэхэ гэжэ шиидэһэн аад, үгэдөө хүрөөгүй. Заримдаа гахайнуудта ороонон бүхэлеэр үгтэнэ. Теэд, фермэ дээрэнь тэжээл буйлуулдаг түхеэрэлгэ хүдэлнэгүй. Түлеэнэй үгыһөө боложо, гахайшад гурилаа хүйтэн уһанда худхаад, гахайнуудаа эдеэлүүлхэ баатай болоно. Совхозой директор машинаар түлеэ асархабди гэжэ найдуулһан аад, мүнөөшье болотор асаруулаагүй.

Эндэхи гахайшадай байдал тухай хэншье һанаалха байдаггүй. Хүдэлмэришэдые суглуулхаад хөөрэлдэхэ, тэдэнэй сэтхэлэй сагаа үнгэргэхэ улаан булангые гүй... Фермэ дээрэ агитатор үнийншье харагдаагүй.

Совхозой гахайшад абаһан уялгаа дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаараа ажаллажа байдаг. Тэдэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэд гахайшадай уялгаа дүүргэхэ ябадалда ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй.

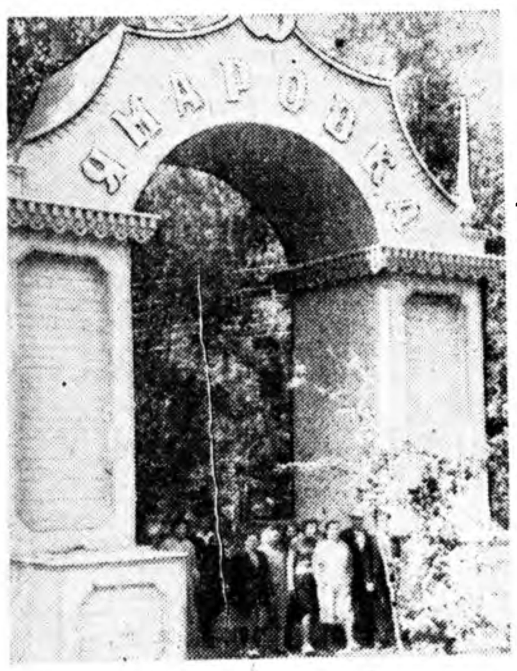
Социалис уялганууд саана хорогдоод һууха саг бэшэл.

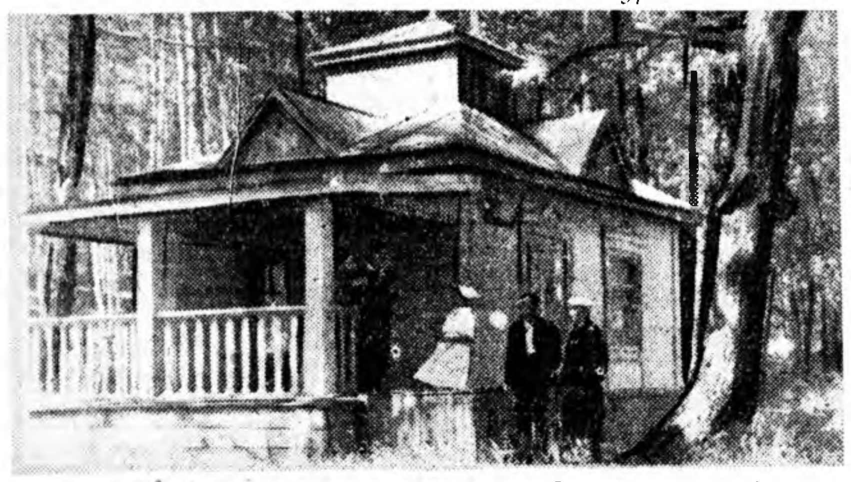
Л. Неретина.

ШЭНЭ МЭДЭЭСЭЛ. ҺҮҮЛЭЙ ҺОНИН

★ ★ ★

АНГУУША БУРЯАДАЙ АЛДАРШУУЛҺАН КУРОРТ

Яблонай шэлэһээ хушуурһан Малахан хүбшэ Хёлго, Сүхэ голнуудай хоорондуур хүндэлдэн баруулжаа зүүлжээ нэмжыдэг. Шэлбэһэтэ модоор бүрхөөгдэһэн энэ тайгын баялигынь ан гүрөөл болоно.

Урда нэгэ сагта һэн гэхэ. Ангууша буряад олзобори хэжэ ябатараа тураг томо бугатай дайралдаад, тэрэниие шархатуулжархиһан байгаа. Шархатаһан ангай мүр хайн мүрдэжэ, эсэхэ сусахын түйлда хүрэһэн ангуушан ябаһаар ябатараа голдо буушоо һэн ха. Үнөөхи бугань нуурмаг уһанда орожо ундалаад, тэрээн соо хэбтэжэ шархаяа аргалаад, ангуушанай хүсэжэ ерэхэлээр һуга харайн бодоод урда урданайхиһаа хурданаар гүйжэ арилшоо һэн гэлсэхэ. Эсэһэн ангуушан тэрэ уһа уун гэхэдээ, хүсэ орожо, нюдэниинь галтай болоһон гэхэ. Гайхаһан буряад:

— Ямар һайхан уһан гээшэб,— гэжэ гайхаа, тагнаа. «Ямар» гэһэн үгэнь Ямаровка гэжэ нэрэшээ. Энэ хадаа зуун жэлэй саада тээхи домог туужа.

Ой тайгаар бүрхөөгдэһэн үзэсхэлэн һайхан газарта мүнөө Ямаровка курорт оршодог. Курортын уһан эдэгээхэ шанараараа айхабтар хүсэтэй — углекисло-гидрокарбонатно-кальцево- магнева холисотой уһанда хабаатай гэжэ хэлэгдэнэ. Ямаровкын аршаанай литр уһан соо 2,9 грамм углекислота байдаг. Тэрэнь Дарһанай аршаанда орходоо 1,5 дахин, Кисловодскын аршаанда орходоо 4 дахин хүсэтэй юм.

1934 ондо курортлогиин институдай централына экспедици үрэмдэлгэ хэжэ уһа гаргаһан байгаа. Тэрэнь сүүдхэ соо 18000—20000 литр минеральна уһа үгэжэ, курортын хэрэглэмжэ дүүрэн хангана. Тэндэ амарагшад, аргалуулагшад курортын минеральна уһанай ваннада ородог, тэрэниие уудаг юм. Мэдэрэлэй (нервын), амисхалай хотын үбшэнүүдые гол түлэб аргалуулдаг байна.

Курортын дэргэдэ 16 таһалгатай ваннын байшан, уһа сүршэн бэе угааха түхеэрэлгэтэй аэросоляри, аршаан уудаг галерей нээгдэнхэй. Тэрэшэлэн аргалалга хэхэ кабинедүүд, лаборатори бии.

Гүн тайгын дунда ургаһан эмнэлгын энэ һуурин жэл ерэхэ тума улам үргэдэнэ. Тэндэ шэнэ клуб, библиотекэ, киноустановко, радио гэхэ мэтэ бии.

Баруун, Зүүн-Сибиириин, Алас-Дурнын хизаар, область, республикануудай ажалшад эндэ ерэжэ амардаг. Тус курортдо зунай үеэр 300-гаад хүн нэгэ доро амардаг юм. Тэдэнэрэй амарха бүхы эрхэ байдал сүм хангагданхай.

Курортын хүдэлмэрилэгшэдэй байха 8—8 байратай 2 байшан баригдажа байна. Мүн канализаци татагдаха, хүүгэдэй саад, ясли баригдахань. Ваннын шэнэ байшан баригдажа байна. Тэрэнь мүнөө үеын техникээр зэбсэглэгдэхэ.

Ямаровкын аршаанай баруун, зүүн тээ эрид үндэр хоёр уула тобхойлдоно. Энэнь амарагшадай сэнгэжэ ябаха заһамал харгытай терренкур болоно. Петровско-завод станциһаа Ямаровка хүрэтэр автобус үдэр бүхэндэ ябажа, амарагшадые зөөдэг байха юм. Мүн Ямаровка хүрэтэр авиалини байгуулагдажа, самолет үдэр бүхэндэ ниидэдэг болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Аршаан булагта ошоһон үүдэн дээрэ. 2. Минеральна уһа уудаг галерей. 3. Аршаан абадаг сорго.

Г. Маториной фото.

★

Халуун баяр хүргэнэб

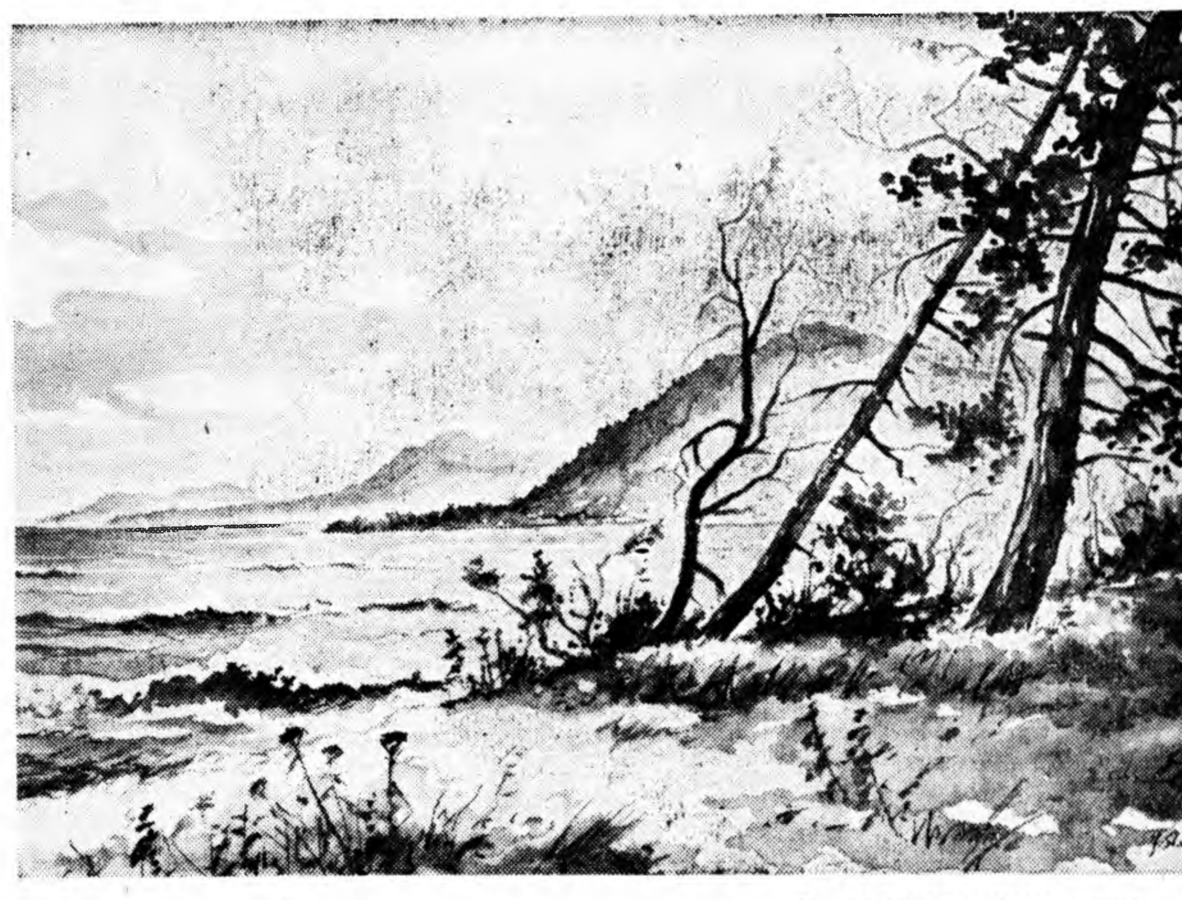
Би байгша оной сентябриин дүрбэнэй үдэр сүүмхэеэ гээжэрхиһэн байгааб. Теэд тэрэнээ хэдэн часай туршада бэдэрбэшье туһагүй, уруу дуруу юумэн гэртээ ерээ бэлэйб.

—Шинии сүүмхэ хоёр залуу хүбүүд асаржа үгөө,—гэжэ хүбүүмни, сугтаа байдаг айлни мэдээсээ һэн.

Залуу хүбүүд сүүмхэ соо байһан паспортаарни гэрым оложо ерэһэн байгаа. Тиихэ мүртөө сүүмхэ соохи мүнгэ, документыемнай дайрангүй асарһан байна.

Үнэн сэхэ эдэ залуу хүбүүдэй нэрэ обогыеньшье мэдэхэшьегүй һаа ,газетээр дамжуулан халуун зүрхэнэй баяр хүргэнэб.

Е. Брянская.

Алдарта Байгалай агалагта. П. ЯХНОВЕЦКИИН зураг.

Шэнэ номуудай таг

Һүүлэй үедэ Буряадай номой хэблэл залуу үетэндэ зорюулжа хэдэн ном ород хэлэн дээрэ гаргаба.

«УЛААН ШУБУУН». Залуушуул уран зохёолшо Семен Метелицын бэшэһэн «Улаан шубуун» гэжэ ном һонирхожо уншаха зэргэтэй. Энэ ном соо эрэлхэг зоригтоной, шунал дашуурма спорт болохо боксдо хабаададаг хүнүүд тухай һонирхолтойгоор хэлэгдэнэ. Тус һорёонуудта боксоор дэлхэй дээрэхи эгээл түрүү һургуулиин түлөөлэгшэ—совет спортсменүүд хабаадалсана. Тэрэ тоодо буряад боксёр Владимир Баранов оролсоно. Нүгөө талаһаа абаха эдихын хойноһоо ами наһаяа гамнадаггүй «сүлөөтэ дэлхэйн» боксёрнууд харуулагдана.

«ЭДИР НҮХЭДТӨӨ», «ОКТЯБРЯТАНУУДАЙ ДУУН», «ТҮРЭЛ НЮТАГААР» гэһэн, багашуулда зорюулагдажа бэшэгдэһэн, шүлэглэмэл номхонуудые уран шүлэгшэд М. Баулин, В. Федин, Е. Цыгальницкий гэгшэд бэлдэбэ. Доогуур классайхид эдэ номуудые уншахадаа, түрэл нютаг оронойнгоо гоё һайхан байгаалитай танилсаха.

Д. Дугаров,
Буряадай номой хэблэлэй главна редактор.

О. ЖАМБАЛЖАМЦ

ХҮРЬҺЭТЭ ДЭЛХЭЙДЭ ДУУЛАНАБ

Сэсэн гулабхаа ниидэнэ
Сэнхир номин тэнгэридэ.
Сэсэг набшаар шэмэглэһэн
Сэлэнгэ мүрэн нэмжыиэ.
Мүнхэ ногоон ой тайгаар
Наартай гоёор хубсалһан,
Үндэр һайхан залаатай
Улаан-Үдэ,
«Сайн байна!»
Үүрэй туяа гыгүүлһэн
Улаан-Баатар хотоһоо
Уран гоёор хэгдэһэн
Улаан хамбы машинаар
Жанжан Сүхын заагааша
Замые дахан дабхиһаар
Түрэл хотын хүгжэлтэтэй
Танилсахаяа ерээбди.
Үнгэрһэн түүхые һанахада,
Үүрэй солбон һанагдана.
Мүнөөнэй байдалые харахада
Мүнхэ наран яларна.
Еохор дуунай аялга
Ирагуу гоёор сууряатана.
Инаг һайхан байгалтнай
Илалтын одондол ялалзана.
Буряад һайхан нютагнай
Баян дүүрэн үлгы юм.
Бата зүблэлтэороной
Бадарһан нэгэ мүшэр юм.
Хайран хани нүхэдөө
Хаанашье хамаагүй золгоноб.
Хамагта суутай алдарынь
Хүрьһэтэ дэлхэйдэ дууланаб!

Ц. Жимбиев буряадшалба.

Сүлэлгын байһан газараар...

СССР-эй Наукануудай Академиин Зүүн-Сибириин отделениин Буряадтахи эрдэм-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд зунай үедэ аяншалгада гарадаг юм. Мүнөө эдэнэрэй зариман аяншалгаһаа ерэнхэй, холын газар нютагуудта суглуулһан һони һонин материалнуудаа согсолжо, хэблэлдэ бэлдэжэ байна. Жэшээнь, литература болон аман зохёолой таһагай хүдэлмэрилэгшэд Шэтын областёор ябаһанаа һаяхан бусажа ерээ. Зүүн-Сибириин ородуудай аман зохёол суглуулхаар ошоһон эрдэмтэднай яһала һайн, һонин материалнуудые суглуулһан байна. Эдэнэр хаанта Россин сүлэлгэ болоһон газарнуудаар—декабристнуудай байһан Благорайска уурхай, ородой революционер-демократ Н. Г. Чернышевскиин байһан Александровска заводой тосхон хүрэжэ, нютагай зонтой хөөрэлдэһэн аман зохёол, рассказ, дуу бэшэжэ асарһан.

Арадай аман зохёол суглуулагшад тэндэхи нютагай үбгэд, хүгшэдтэй хөөрэлдэжэ, арад зоной дунда мэдээжэ болоогүй ород дуу, рассказ, һони һонин мэдээсэлнүүдые, мүн урдань алтанай, бусад хэбтэшэнүүдэй яагаад абтадаг байһан тухай хөөрөөе плёнко дээрэ буулгажа асараа. Аяншалгада ябагшад Совет засагай үедэ бии болоһон аман зохёол олоор суглуулаа. Экспедициин хүдэлмэрилэгшэд областиин тосхон бүхэнөөр ябажа, урданай сүлэлгын газарнуудые—түрмэ, харуулшадай байдаг байрын һуури хараһан, шэнжэлһэн байна. Зарим байрануудыень буулгаа. Арадай аман зохёол суглуулһан эдэнэртэ нютагай партийна хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, ажалшад ехэ туһаламжа үзүүлээ. Аяншалгада ябагшад шухала материал, мэдээсэл суглуулхынгаа хажуугаар, арад зоной дунда лекци, хөөрэлдөө үнгэргэһэн, хизаар ороноо шэнжэлхэ музей байгуулха хэрэгтэнь тэдэнэртэ туһа хүргэһэн байха юм.

Экспедициин гэшүүдэй һара шахуу ябахада, тус нютагай түүхэшэд Х. В. Сапунова, М. И. Ярославцев, Я. Г. Воросов, Г. А. Селезнева, М. Д. Корнилов, М. И. Антипьев, Д. Б. Чижов болон бусадай олон юумэ хөөрэжэ үгэһэндэнь баяр баясхалан хүргэгдэнэ.

Мүнөө энэ таһагайхид суглуулһан мэдээсэлнүүдээ согсолжо бэшээд, институдайнгаа жасада үгэхөөр бэлдэжэ эхилээ.

И. Ярневский,
БКНИИ-гэй эрдэмтэ-хүдэлмэрилэгшэ.

—✦⊙✦—

Даши ДАМБ

РОБЕРТИН

«О, нарам!»
Оглон дуулана Робертино,
бишыхан хөөрхэн Робе
Налгай урихан үхибүүн ша
Нараар,
нараар,
нараар гиинэ.

Алаг зүрхэнэй оёор cooһoo
адха адхаар гэрэл саса
Алтан аялгаар алишороной
зурагар олон хилые д
Эдир наһанай туг бариһан
энэрхы жаахан дууша
Энеэбхилнэ Италиһаа,
хүхюун омогоор энгэр

Дуун, дуун!..
Дуулана гоёор Робертино,
золтой баатар Робертин
Сэнхир хүхэ далайн до
Сэнгэн,
хүлгэн,
хорьён гүйнэ.

Эгэшэг аригуун сэсэг мэтэ,
номин шэнэ бэлиг түрэ
Эршэ түгэс Карузомнай
энэ түбиеэ эрьен ерэб
Хоолойнь ирагуу хонгёо гэ
тунгалаг аршаан булаг
Холоһоо—холоһоо эфир дүүр
мүнгэн долгёор шэнхи
«О, нарам!»
Оглон дуулана Роберти
бишыхан хөөрхэн Робе
Налгай урихан үхибүүн ша
Нараар,
нараар,
нараар гиинэ.

РИМ. Италиин 15-тай Робертино Лоретти удаан **лалга хэһэнэй һүүлээр дах** **лажа эхилбэ. Манай Совет** **ерэхыень олон уряал хүрг** **юм.** ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Роб** **Лоретти шэнэ дуунда** **байна.**

ЮПИ-ТАСС-ай ф

Б Э Л Э Г

Улаан-Үдын худалдаа наймаанай организацинууд аяар холын Узбекистанһаа эльгээгдэһэн бэлэг—элдэб янзын виноград абажа, городойнгоо ажалшадта хэдэн үдэр наймаалжа байнхай. Зүүн-Сибириин совнархозой УРС-ын баазануудта ехээр абтаһан энэ жэмэс городой бүхы магазин, столово, ресторануудта наймаалагдана. Энээнһээ гадна, тус баазын хүдэлмэрилэгшэд ямтатай энэ эдеэгээ Баргажанай, Хориин, Прибайкалиин болон бусад управленинүүдтэ эльгээбэ.

Һаяар республикын худалдаа наймаанай эмхинүүд арбуз болон бусад зүйлнүүдые халуун оронһоо абахаар хүлеэнэ.

К. Димов.

БАЯН ТАЙГЫН ХЭШЭГ

Забайкалиин бэрхэ бэрхэ ангуушад Баргажанай, Витимэй хангай тайгануудаар намар, үбэлэй утын үдэр махан ябажа, үнэ нооһо һайхантай үнэтэ ангуудые баридаг. Тэдэнэрэй хэһэн олзобори холын хойто зүгһөө, Забайкалиһаа Эхэ оронойманай ниислэл — Москва хото абаашагдадаг. Эндэ асарагдаһан булганай, үнэгэнэй болон бусад ангай арһад Нева голой эрьедэхи ангай арһа үзэсхэлэндэ табигдаг Ордондо уласхоорондын ээлжээтэ аукционой нээгдэхэ хүрэтэр хадагалагдажа байдаг. Тэдэ «зөөлэн алтан» хубээрөөр выставкын стенднүүд дээрэ табигдаад, удаань худалдаа наймаанай хэлсээ хэгдэнэй һүүлээр хари гүрэнүүдтэ гаргагдадаг байна.

Июлиин 13-һаа 23 хүрэтэр тус Ордондо Совет орон дотор ургадаг ангай арһа уридшалан харалгын аукцион үнгэргэгдөө. Эндэ ангай хэдэн арбаад мянган үнэтэ арһад асарагдаһан байгаа. Шанараараа эрхим сэгнэлтэдэ хүртэһэн ангай арһанай түлөө харини хоёод ороной түлөөлэгшэд ерэнхэй. Гадна Лондон, Париж, Нью-Йорк, Рим, Брюссель болон бусад городуудай худалдаа наймаанай 130 гаран фирмэнүүд өөһэдынгөө мэргэжэлтэдые эльгээгээ. Энэ хадаа харийн оронуудай Советскэ Союзтай худалдаа наймаанай харилсаа байгуулхые хүсэжэ байһыень гэршэлнэ.

Колхоз уудһаа асарагдаһан ангай арһан хэдэн ехэ залнууд соо табигдаа. Забайкалиһаа ерэһэн ангай арһад алад холын Хойто зүгэй баялигтай зэргэлүүлэгдэн харуулагдаһан байна. Мүн ангай ажахынуудай эльгэһэн продукци эндэ бии. Выставкэ дээрэ ондатра, норкын арһад олоор табигдаа. Тэрэшэлэн хара, сагаан, боро гэхэ мэтэ үнгэ бүриин арһан выставкэдэ бии.

Ангай арһа харагшадта туһалха тусхай альбом зохёогдон гаргагдаа. Тэрээн соонь Буряадай ангуушад тухай фото-зураг, бэшэлгэнүүдые хаража болохо байна.

В. Кривошеин.

„ГАЙХАГ, ГАХАЙ ШАГНАГ“

Х а л а а х а й

Зэдэ голые «зэдэлүүлхээр» жэгтэй һонин хөөрэлдөөн һаяхан болобо. Тори тушаа гү, Шара-Тэхэ тосхоной шанха урдаһаа ороһон Ехэ Байба гэжэ горхон уһаар тунгалаг, ургаса ногоогоор үнгэлиг баян дайда—зунай сагай зуһалан.

Нажарай наартай һайхан саг ерэжэ, нара ногоо татуулха үе болобо. «Байба, Байба, Байба даа, байра манай тэндэ даа...» гэлдэн, Ториин совхозой һаалишад зуһаландаа гарахые зэһэбэ. «Одоол Байба ошоходоо тоһо зөөхэй торхолхо, сагаан эдеэ сархаглаха сагнай ерэхэнь» гэһэн тэндэхи һаалишад хэды ехээр баярлааб даа.

Һаалишад Валентина Дугарова, Александра Николаева түрүүтэй совхозой нэгэдэхи отделениин һаалиин гүүртэ тэндэ нүүгээ һэн гэхэ. Һүн далай салгидуулхаар һүрэг олон мал тэндэ абаашагдаба. Тэрэ гэһээр тэбхэр гурбан һара болоо.

Үдэр хоногууд үлэ мэдэг үнгэржэл байба. Үнеэдэй дэлэн дэлбэржэ, һү һаалинь нэгэшье нэмэбэгүй. Тольбо сагаан саарһан дээрэ тобойсо бэшэгдэдэг үрэ дүнгүүдыньшье хубилбагүй. Отделениин «поёд» олон табан хэрэгтээ тархяа эрьеэд, һүн тухайгаашье мартажархёо хаш.

Нойрһоо һэриһэн «поёдой» хөөрэлдөө шагнаял: Отделениин зоотехник нүхэр Борисов:

— Тархи, зуншье үнгэршэбэ. Үнеэднайш хожорхонь, һүншье нэмэбэгүй. Хэдые һааха уялгатай бэлэйбди.

— Юун уялга, дуулаагүйлби, — гээд, гүүртые даагша Иннокентий Прокопьевич Грыдин толгойгоо маажаба.

—Һаалишад ямар уялгатай байһанаа мэдэхэ ёһотой,—гээд гүүртын тоо бүридхэлшэ Борис Морозов таһа дүүрэнэ.

— Валентина һанана хаяаш, — гэжэ гүүртые даагша Дугаровада хандаба.

— Уялга тухай хүүр һаял дуулажа байнаб.

— Тиигээ һаа, Шура хэлыш!

— Ямаршье уялга абаагүй һэмнайбди, —гээд Николаева харюусаба.

— Халаг, хайшан гэхэмнай гээшэб. Үнеэдээ үдэрэй гурба дахин һаагаа һаамнай яахаб, —гэбэ зоотехник.

— Зун дүүрээ. Хэдышье һаахадамнай, һүн нэмэхээе болёо,— гээд һаалишадай-нэгэн гүбэд гэбэ.

Гайхаг, гахай шагнаг, газар дуулаг. Яахамнайб. Совхозой дирекци, партком манда тиимэ эрилтэ хээгүй гэһэн тобшололтойгоор энэ хөөрэлдөөн дүүрэбэ.

Амандаа адха таряа, аса силос оруулаагүй үнеэдһээ ямар һүн абтахаб. Зүндөө бүтэхэдэ найдаад һуудаг совхозой гүүртынхид үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ 4—5 литр һү һаана. Үнеэдэйнь хэды шэнээн һү үгэхэ байһаниинь мүнөө хүрэтэр шалгагданагүй. Һаалиинь дүншье согсологдоногүй.

Ажалай эмхидхэл һулатай энэ гүүртын үүдэн үргэнөөр сэлигдэшоод, һаалишадынь тогтоно тороногүй, һэлгэнэ һэдхэнэ. Дурсагдаһан гүүртын ажал тухай анхаралаа табихаар-саг тулаа.

П. Халтанов.

Зүгынүүд туһалаа

Шог рассказ

Түргэн урасхаалта Тигровка горхоной эрье шадар Сергейтэй сугтаа үбһэ сабшаһан байгаабди.

Үглөөгүүр эхилһэн наратай сэлмэг үдэрнай үдэ багта һэбшээ татаад, шобхо үндэр хадын саанаһаа баглагар үүлэн гаража, бороо орохоор забдаба.

— Нүхэр, мүнөөдэр үдыншье хоол барингүй, хэзээ хэзээнэйхиһээ ульгамаар хүдэлжэ, горхоной захаар сабшагдаһан набтар газарай үбһэ хуряая. Тиигээгүй һаамнай, бороогой орхотой зэргэ горхон дэлбэржэ, бидэ хоёрой хэһэн ажалые гудамхижархиха,— гээд Сергей нүхэртөө хандана.

— Тиигээ, энээнээшье тармажа абаа һаамнай ехэ хэрэг,—гээд нүхэрэйнгөө һанамжа дэмжэнэб.

Хэдэн часай туршада эсэхэ сусахые мэдэнгүй хоёр талын үбһэеэ тармажа, бухал табижа байхадань, хүрэжэ ерэһэн завхоз Корнеич ноён янзатайгаар нигэжэ үгүүлбэ:

—Мүнөөдэртөө сабшаһан бүхы үбһэеэ заабол тармажа абагты.

— Нүхэр, юу хэлээ гээшэбши. Харанагүй аалта, хэды ехэ талмай гээшэб. Энээнээшье тармажа үрдеэ һаамнай болоо.

— Үрдихэл хэрэгтэй. Яанат хамаагүй, энээхэн талмай бухал болоһон байха ёһотой!

— Теэд туһалалсыш!

— Аргамгүй, тэрэ дүрбэдэхи участок дээрэ ажаллагшадта хилээмэ абаашажа ябанаб,—гээд, Корнеич мориёо ташуурдана.

...Үдэшын зургаан час багаар тэрэ талмайгаа дууһажа, нүгөөдэ участогтаа орособди. Ажаллахашье гээшэмнай аргагүй, хуурай үбһэнэй шорой нюур дээгүүр гоожоһон хүлһэн хоёр ниилэлээд, утаанай хоронһоо дороор нюдэд соомнай орожо, һаад тойбо татаба. Эсэһэндээ хүл гарнай, нюрга һээрнайшье үбдэнэ, шэмжэрнэ. Тэндээ тамхилжа, бага зэргэ зали абаһанай удаа дахин хүсөө ниилүүлжэ орособди. Теэд тэнгэришье бүрхэһөөр бүрхэжэ, ган галзуу шанга дуу шуу табижа мэдэбэ. Үлэн хооһон бидэнэрэй хүсэ шадал һулараад, саашаа яахашье аргаяа барагдахадаа, дүүргэе гэлсэбэбди. Үшөө саанамнай хоёр часай ажал үлэнхэй. Тэрэ тармаһан үбһэеэ арай шамай бухал болгожо монсогойлоод, бинь уһанда ошожо, умдаа харяаха, һэрюусэхэ гээд гэшхэлшэбэб. Нүхэрни һөөг бургааһанай саагуур ошоо юм. Нэгэ мэдэн гэһээмни, Сергей оог хуугай табижа байгаад шэлэ хүзүүгээ, нюргаяа эльбэнэ, ташана, газарааршье мухаряад абана.

— Яабаш?!—гээд хашхарбаб.

— Зүгынүүд.—гэжэ тэрэм хэлээд гүйшэбэ. Нүхэрэйнгөө хойноһоо хаража байтарни, духа руум ян-н гэшэбэл даа. Үшөө хасар, хамар, шэхэмни халуун галаар хайраһандал болоод, һуга харайжа арилшабаб. Тэдээнһээ арай шамай һалаад, гэдэргээ—нүхэр тээшээ харахадам, тэрэмни эльгээ тэбэреэд сасатараа энеэжэ байба... Нюурнуудаа танигдахаар бэшэ болотороо хабдаһан бидэнэр бэе бэеэ наадалжа, садатараа энеэлдээ, хүхеэ бэлэйбди.

— Бороо һүниндөө орохонь ха,—гэжэ Сергеймни эгээн түрүүлэн обёорбо.

— Харанхы болотор үрдихэ бэшэ гүбди,—гээд бинь нүхэрөө дэмжэбэб.

— Үрдихэ даа...

Сабшагдаһан үбһэеэ одоошье дууһажа, эсэшэнхэй бидэнэрэй гэртээ харижа ябатар, мүнөөхи Корнеич хүсэжэ ерэн сасуугаа:

— Хүбүүдни, бэрхэнүүд гээшэт. Дууһаалта!

— Хүхюун, зүрхэтэй нүхэр маанадташ ерэжэ туһалаа,—гэжэ бидэнэр хүхилдэбэбди.

— Ямар тиимэ һайн нүхэр гээшэб?—гээд Корнеичнай урдаа оруулбагүй.

— Тиимэ нэгэ һайн нүхэр бии даа. Тэрэмнай «Энеэдэн» гэжэ нэрэтэй.

И. Зверев.

Редактор
Ц. О. ОЧИР

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27- отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологичес —24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и переводов 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00520. Зак. № 4472.